

Универзитет у Београду
Православни богословски факултет

Број 0105-453/8
14. јун 2019. године

ИЗВЕШТАЈ

О САМОВРЕДНОВАЊУ

Београд, јун 2019. године

СТАНДАРД 1: СТРАТЕГИЈА ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

1.Опис стања, анализа и процена Стандарда 1

1.1. Мисија Факултета и опредељење за рад на унапређењу квалитета

Православни богословски факултет је научна и највиша образовна установа за област православне теологије у Републици Србији која обавља делатности за које је регистрована у складу са *Законом о високом образовању*, као и другим важећим прописима.

Делатности којима се бави Православни богословски факултет прецизније су дефинисане *Статутом Универзитета у Београду* и *Статутом Православног богословског факултета*.

Основна функција Факултета је истраживање, дидактичко транспоновање и унапређивање теолошкенауке. Факултет инсистира на научном, посебно теолошком образовању свештенства, вероучитеља и посленика у другим црквеним и јавним службама. Та функција остварује се првенствено кроз наставни процес, неговањем критичног приступа научним знањима и отвореношћу за интердисциплинарнусарадњу. У настави се инсистира на упознавању, чувању и развијању хришћанских вредности и културе и њиховом усвајању од стране студената, чиме се постиже не само ниво знања, него се развија и креативност која подстиче стваралачки сусрет науке и теологије са циљем оплемењивања света у ком живимо.

Факултет има матичност у следећим научним областима: библијска теологија, систематска теологија, хришћанска философија, историја цркве, патрологија, литургија, канонско право, пастирска теологија, хришћанска уметност, омилитика, старозаветни јеврејски језик, новозаветни и патристички грчки језик и црквенословенски језик.

Православни богословски факултет обавља своју образовну делатност кроз пет студијских програма, и то: два програма основних академских студија, два програма мастер академских студија и један програм докторских академских студија. На још два програма која се изводе на основним и мастер студијама (Практична теологија) се не уписују нови студенти у прву годину, већ уписани студенти имају право да у законском року окончају студије.

Студијски програми за сва три нивоа студија су усвојени по процедури коју прописују *Закон о високом образовању*, *Статут Универзитета у Београду* и *Статут Универзитета у Београду Православног богословског факултета*.

Одбор за акредитацију научноистраживачких организација при Министарству просвете, науке и технолошког развоја, на својој седници одржаној 12. 10. 2017. године, утврдио је да су испуњени сви услови прописани *Правилником о вредновању научноистраживачког рада и поступку акредитације института, интегрисаних универзитета, факултета и центара изузетних вредности* *Законом о научноистраживачкој делатности*, и донео *Одлуку о акредитацији*

Православнобогословског факултета као државног факултета у области друштвених-теологија наука, за обављање научноистраживачке делатности (број: 660–01–00007/25). У складу са бројем студената за који су акредитовани студијски програми, а у сагласности са потребама које одређује Универзитет у Београду и Влада Републике Србије, Богословски факултет је у претходне три године у прву годину студија уписивао: на основне академске студије око 200 студената годишње (одобрена квота била је 230), на мастер академске студије око 70 студената годишње и на докторске академске студије по 12 студената годишње. Ови бројеви су до сада били у складу са просторним, кадровским и материјалним могућностима Факултета за обезбеђење квалитетне наставе и квалификација које су предвиђене одговарајућим студијским програмом.

Поред образовне делатности Факултет се бави и научно–истраживачким радом, који је делом у функцији осавремењивања и побољшања квалитета наставе, али и у функцији развоја научне мисли у области теологије и других контактних и комплементарних дисциплина.

Факултет настоји да унапреди квалитет и квантитет публикованих радова, као и да успостави евиденцију о публикованим радовима кроз информациони систем.

Наставни кадар и научни подмладак бирани су по високим критеријумима који су и у време док је Факултет деловао изван оквира Универзитета у Београду (1952–2004) били усклађени са важећим универзитетским прописима. Данас су правила за унапређења наставника и сарадника, као и правила везана за одобравање докторских дисертација, у потпуности усклађена са условима за стицање звања наставника која је донео Сенат Универзитета у Београду и доследно се спроводе.

Православни богословски факултет заснива своје деловање и улогу у образовном систему Републике Србије на својим задацима и циљевима чија се таксономија наводи у *Статуту* Факултета и другим релевантним документима.

1.2. Задаци

Задаци Факултета су:

- Развој Факултета, а тиме и Универзитета у Београду и високошколског образовања у Републици Србији;
- Образовање на студијским програмима на сва три степена;
- Допринос развоју теолошких наука, као и других контактних и комплементарних дисциплина;
- Припремање кадрова за обављање конкретних послова у областима образовања, културе, информисања, јавног и црквеног живота;
- Осавремењавање наставних метода за реализацију студијских програма;
- Поштовање слободе и одговорности у истраживању и проучавању, уз залагања за академске идеале истине, правде и слободе;
- Подстицање научно–истраживачког рада студената у свим областима које се на Факултету изучавају;
- Стална сарадња са установама које се баве развојем теолошких и хуманистичких наука на регионалном нивоу, хармонизација образовних програма у европском

простору и други облици интеракције на међународном нивоу као и укључивање студената и наставника у тај процес.

1.3. Циљеви

Факултет настоји да буде водећа високошколска установа у области православне теологије на простору југоисточне Европе, посвећена поштовању највиших стандарда у настави, науци и пракси (богословско–катихетској и богословско–пастирској).

У том контексту, Факултет инсистира на компатибилности и остваривању интеграције теолошких и утемељених научних и уметничких знања из других контактних и комплементарних дисциплина.

Стратешки, ови циљеви могу се подробније дефинисати на следећи начин:

- што већа ефикасност студијских програма;
- осавремењивање садржаја студијског програма до нивоа хармонизованости са водећим европским теолошким факултетима;
- унапређење квалитета студијских програма и наставе;
- унапређење научноистраживачког рада наставног особља;
- осигурање квалитета и то превасходно увођењем механизма вредновања који ће осигурати висок ниво квалитета наставе и научноистраживачког рада, као и укупног исхода образовног процеса;
- повећање ефикасности студирања на Факултету;
- развој образовања током читавог живота;
- обезбеђење финансирања стратегије квалитета од оснивача и из сопствених средстава;
- стварање наставног подмлатка;
- стално унапређење квалитета ненаставне подршке;
- побољшање услова рада свих запослених;
- повезаност образовне, научноистраживачке и стручне делатности;
- закључивање уговора о сарадњи са одговарајућим факултетима и научно–истраживачким установама у земљи, региону, Европи и свету.

1.4. Мере за обезбеђење квалитета рада

Факултет редовно прати квалитет и успешност спровођења студијских програма, у складу са *Стратегијом обезбеђења квалитета* коју је усвојио Савет Православног богословског факултета 25.2.2009. године и *Правилником за праћење, обезбеђивање, унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада*, који је усвојило Наставно–научно веће Богословског факултета 30.10.2008. године.

На основу резултата анкета и других свеобухватних анализа, које се данас углавном спроводе електронским путем, предузимају се мере за корекцију уочених недостатака.

Садашње деловање у области квалитета заснива се на *Стратегији обезбеђења квалитета* која представља полазни документ из ове области на Православном богословском факултету у Београду. Ова *Стратегија* сумира основне поставке за квалитетно управљање свим процесима у високошколској установи, наводећи најважнија опредељења, правце деловања и приоритете.

Стратегија обезбеђења квалитета има карактер средњорочног плана унапређења квалитета у области наставе на сва три нивоа студија, као и у поступку вредновања студената, обезбеђивања уџбеника, литературе и ненаставне подршке процесу наставе. Такође, овом *Стратегијом* је одређено опредељење за унапређење квалитета истраживања и управљања високошколском установом. Православни богословски факултет се тако определио за изградњу организационе културе квалитета и утврдио претпоставке за успешно повезивање наставне, научноистраживачке и стручне делатности.

Контрола испуњења основних задатака и циљева Православног богословског факултета инкорпорирана је у све поступке деловања факултетских тела, организационих јединица и комисија и усклађена је са мисијом, визијом, политиком квалитета и *Стратегијом обезбеђења квалитета*. Унапређење квалитета наставног процеса подразумева тежње за повећањем ефикасности студирања, уз одржање високих стандарда постигнутих исхода и компетенција и компатибилност са водећим високошколским установама ове врсте у свету.

Мере за обезбеђење квалитета дефинисане су у складу са тада важећим препорукама Националног савета за високо образовање о поступцима, стандардима, критеријумима и механизмима који обезбеђују квалитет у области високог образовања. У начелу, мере које се предузимају обухватају следеће:

- упознавање свих наставника, сарадника, ненаставног особља и студената са стратешким циљевима Православног богословског факултета на пољу обезбеђења квалитета,
- уграђивање стандарда и поступака којима се обезбеђује квалитет у општа акта, *Статут* и све правилнике који дефинишу поједине области и процесе на Факултету,
- формирање комисија и стручних тела надлежних за праћење појединих подручја у вези са квалитетом и спровођењем мера за унапређење квалитета, као и развијање свести о значају ових мера код свих субјеката на Факултету,
- спровођење различитих врста анонимних анкета ради што реалнијег сагледавања текућег стања, а у вези са квалитетом наставног процеса и ненаставне подршке,
- обавезно самовредновање и оцена квалитета студијских програма и Факултета као високошколске установе у складу са тада важећим стандардима Националног савета за високо образовање и *Правилником о стандардима и поступцима за самовредновање и оцењивање квалитета* Факултета;
- усклађивање студијских програма по обиму и садржају пре свега са студијским програмима реномираних факултета из области теологије у земљама Европске уније, алии шире;
- поштовање високих критеријума за издавање уџбеника који су усклађени са националним и међународним стандардима;
- стално инвестирање у научноистраживачку опрему, која се може користити и у процесу наставе, као и у аудио–визуелну опрему за наставу, ради достизања националних и међународних стандарда;
- усклађивање броја наставника и сарадника са националним и међународним стандардима;

- поштовање високих критеријума за избор наставника и сарадника и њихово усклађивање са националним и међународним критеријумима;
- акредитација Факултета у складу са стандардима Националног савета за високо образовање у законом прописаном року;
- обезбеђење јединства образовног, стручног и научноистраживачког рада чији се садржаји и резултати, односно знања користе у наставном процесу;
- продубљивање и ширење међународне сарадње са реномираним установама и центрима у свету кроз заједничке студијске програме, пројекте, боравке наших наставника и сарадника у тим установама и центрима;
- успостављање сталне сарадње са Националном службом за запошљавање, Министарством просвете, науке и технолошког развоја, епархијама, педагошко–катихетским одборима и другим црквеним и јавним установама у којима су запослени некадашњи студенти Факултета, као и директно и са њима, а у циљу добијања повратних информација о квалитету студијских програма и компетенција које су стекли завршетком студија (примена стечених знања у пракси);
- стална едукација ненаставног особља у областима њиховог рада, у вештини комуникације и коришћењу рачунарског хардвера и софтвера;
- успостављено је стално тело за праћење и контролу квалитета радана Факултету – Комисије за обезбеђење квалитета рада Православног богословског факултета;
- обезбеђење кадрова, инфраструктуре за прикупљање и обраду података од значаја за анализу и оцену квалитета и степена успешности у остваривању постављених циљева и задатака;
- обезбеђење услова за рад представника студената на вредновању наставе;
- обавеза јавног публикавања резултата вредновања квалитета на интернет презентацији Факултета или на други одговарајући начин;
- обезбеђење неопходних услова којима се постиже задовољство студената, наставног и ненаставног особља и других корисника знања која се стичу на Факултету.
- стално унапређење рада информационог система као основне платформе за прикупљање података и контролу процеса на Факултету.

1.5. Субјекти обезбеђења квалитета

Субјекти обезбеђења квалитета Православног богословског факултета су сви запослени, студенти и ненаставно особље, са посебним нагласком на чланове стручних тела и комисија које се баве обезбеђењем квалитета. Улога свих субјеката, њихова права и обавезе дефинисани су општим актима. Најважнију улогу у анализи и унапређењу рада Факултета имају стручна тела, пре свега Научно–наставно веће, Веће докторских студија, Декански колегијум (који чине декан, продекани и секретар), шефови група и катедри, руководиоци студијских програма, Издавачки савет Факултета, као и сталне комисије одговорне за поједине важне области наставног и ненаставног процеса. Састав и надлежност ових комисија одређени су *Статутом* Факултета и одговарајућим правилницима на основу којих делују поједине комисије.

Студенти као субјекти обезбеђења квалитета су укључени у рад стручних тела (Наставно–научно веће, Савет Факултета, Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету, Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету -

Факултет је формирао једну комисију која обавља послове обе наведене комисије), Студентски парламент и његове комисије, као и у процесу самовредновања студијских програма, наставе и услова рада.

Усвојена стратегија и политика квалитета реализују се кроз активности управе Факултета, свих наставника, сарадника, тела и комисија на Факултету, кроз све процесе рада и у складу са постављеним циљевима у годишњим плановима. Разматрањем периодичних извештаја о раду Факултета, може се рећи да је реализација контроле квалитета сврсисходна и усклађена са стратешким циљевима и свеобухватном политиком Факултета.

На основу *Статута Православног богословског факултета* у Београду и *Правилника о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа*, Савет Факултета је на предлог декана на својој седници одржаној 25. 2.2009. године донео *Стратегију обезбеђења квалитета*, која је јавно доступна на интернет презентацији Факултета која садржи и друга акта Факултета (<http://www.bfspc.bg.ac.rs/dokumenta.php>).

1.6. Општа оцена

Имајући у виду да се као установа интезивно и на више начина бави побољшањем квалитета целокупног процеса рада, у чему сви субјекти имају своје посебно дефинисане улоге, Православни богословски факултет, на основу свега изложеног, у највећој мери испуњава захтеве Стандарда 1.

2. SWAT анализа

У циљу препознавања предности, слабости, могућности и опасности у области обезбеђења квалитета спроводи се периодично SWOT анализа, имајући у виду друштвено окружење, постојеће услове и достигнути ниво квалитета сличних високошколских установа у нашој земљи и у свету. На основу резултата SWOT анализе предлажу се мере које представљају добру основу за унапређење квалитета, кроз елиминисање слабости, а све у циљу побољшања услова школовања теолога са аспекта свих учесника у процесу – студената, наставника, као и потенцијалних послодаваца.

S – (Strength): Предности

- Донета *Стратегија обезбеђења квалитета* и одговарајући *Правилник* +++
- Мере за обезбеђење квалитета, субјекти обезбеђења квалитета и области обезбеђења квалитета су јасно дефинисани и иновирани +++
- Перманентна и квалитетна сарадња са послодавцима обезбеђује добре повратне информације +

W – (Weakness): Слабости

- *Стратегија* обезбеђења квалитета се преиспитује само кампањски, када дође време за самовредновање и акредитацију +
- Недовољно често и детаљно преиспитивање стратегије обезбеђења квалитета +

– Слаба мотивисаност студената за укључивање у процесе које они сматрају формалношћу и не препознају као кључне за увођење промена ++

О – (Opportunities): Могућности

– Потребно је ускладити *Стратегију* Факултета са новим прописима Националног савета ++

– Континуирана тежња и жеља студената, наставника и сарадника да се Факултет мења и унапређује +++

– Процес самовредновања представља повод и подстицај за изналажење нових начина унапређивања квалитета +++

– Добра међународна сарадња и гостовања колега из иностранства омогућавају да сазнамо како се ове активности спроводе у другим земљама ++

Т – (Threats): Опасности

– Недовољна свест појединих наставника о значају добро дефинисане стратегије обезбеђења квалитета ++

– Непостојање финансијских средстава којима би се награђивало велико додатно ангажовање запослених у овим процедурама, посебно техничка подршка ++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета

На основу изложене SWOT анализе, предлог мера за унапређење квалитета би се могао дефинисати на следећи начин:

– Искористити предности које пружа процес самовредновања за унапређење *Стратегије обезбеђења квалитета* и свих процеса везаних за унапређење квалитета

– У будућности периодично преиспитивати *Стратегију обезбеђења квалитета* и све остале документе који из ње проистичу

– Доследно спроводити све планиране активности које су дефинисане акционим планом

– Перманентно подизати свест о значају *Стратегије обезбеђења квалитета*

– Планирати материјалне услове и средстава за техничко спровођење појединих процедура, уз награђивање извршилаца

– Информисати и додатно мотивисати студенте за активније укључивање у иновирање *Стратегије обезбеђења квалитета*.

д) Показатељи и прилози за стандард 1

○ Прилог 1.1. [Стратегија обезбеђења квалитета](#)

○ Прилог 1.2. [Мере и субјекти обезбеђења квалитета](#)

○ Прилог 1.3. [Акциони план за спровођење стратегије и одлуке о његовом усвајању и допунама](#)

СТАНДАРД 2: СТАНДАРДИ И ПОСТУПЦИ ЗА ОБЕЗБЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА

1. Опис стања, анализа и процена стандарда 2

Стандарди квалитета, надлежности субјеката у систему мера обезбеђења квалитета, као и поступци за обезбеђење квалитета на Православном богословском факултету у Београду постављени су и уређени следећим општим актима:

1. *Статутом Универзитета у Београду - Православног богословског факултета број 0202-925/1 од 29.10.2018. године, који је ступио на снагу 23.11.2018. године;*
2. *Стратегијом обезбеђења квалитета;*
3. *Правилником о стандардима и поступцима за самовредновање;*
4. *Правилником за праћење, обезбеђење, унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада.*

1.1. Статут Православног богословског факултета у Београду

Статутом Православног богословског факултета постављена су основна начела обезбеђења квалитета и прописане су следеће надлежности појединих органа факултета из области обезбеђења квалитета:

1. Наставно-научно веће (стручни орган):

- утврђује предлог Стратегије за обезбеђење квалитета на Факултету;
- именује комисију задужену за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету;
- именује комисију за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету.

2. Студентски парламент:

- разматра питања и спроводи активности у вези са обезбеђењем и оценом квалитета наставе, реформом студијских програма и анализом ефикасности студирања утврђивањем броја ЕСПБ бодова, унапређењем мобилности студената, подстицањем научно-истраживачког рада студената, заштитом права студената и унапређењем студентског стандарда;
- учествује у поступку самовредновања Факултета.

3. Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету:

- промовише културу квалитета на Факултету;
- планира и анализира поступке вредновања целокупног система високог образовања и научноистраживачког рада на Факултету;
- израђује предлог *Стратегије за обезбеђење квалитета* на Факултету;
- прати остваривање *Стратегије за обезбеђење квалитета* на Факултету и предлаже мере и активности у циљу побољшања квалитета;
- најмање 20% чланова комисије чине представници студената.

- најмање једном годишње извештава Веће о стању на подручју обезбеђења и унапређења квалитета на Факултету.

4. Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету:

- прати и анализира студијски програм и квалитет наставе на факултету;
- анализира ефикасност студирања и врши евалуацију стицања ЕСПБ бодова;
- предлаже мере и активности за унапређење квалитета наставе и реформе студијских програма;
- најмање 20% чланова комисије чине представници студената.
- најмање једном годишње извештава Веће о стању на подручју обезбеђења и унапређења квалитета на Факултету.

1.2. Стратегија обезбеђења квалитета

Стратегија обезбеђења квалитета је основни документ из области обезбеђења квалитета и служи као полазна основа у изради акционих планова у области обезбеђења квалитета.

Овом *Стратегијом* су дефинисане области обезбеђења квалитета:

- студијски програми сва три нивоа студија;
- настава;
- истраживање;
- вредновање студената;
- процес управљања;
- уџбеници и литература;
- ресурси;
- ненаставна подршка.

Дефинисани субјекти обезбеђења квалитета су:

- Наставно-научно веће;
- Веће докторских студија;
- Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета;
- Комисија за издавачку делатност и уџбенике – Издавачки савет;
- Студентски парламент и његове комисије.
- Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе на факултету.

Стратегијом су дефинисани следећи поступци за обезбеђење квалитета:

—обавезно самовредновање и оцена квалитета студијских програма и Факултета као високошколске установе у складу са стандардима Националног савета за високо образовање и *Правилником о стандардима и поступцима за самовредновање и оцењивање квалитета* Факултета;

- усклађивање студијских програма по обиму и садржају пре свега са студијским програмима реномираних факултета из области теологије у земљама Европске уније, али и шире.;
- поштовање високих критеријума за издавање уџбеника који су усклађени са националним и међународним стандардима;
- стално инвестирање у рачунарску и научноистраживачку опрему, која се може користити и у процесу наставе, као и у аудио–визуелну опрему за наставу, ради достизања националних и међународних стандарда;
- усклађивање броја наставника и сарадника са националним и међународним стандардима;
- поштовање високих критеријума за избор наставника и сарадника и њихово усклађивање са националним и међународним критеријумима;
- акредитација Факултета у складу са стандардима Националног савета за високо образовање у законом прописаном року;
- обезбеђење јединства образовног, стручног и научноистраживачког рада чији се садржаји и резултати, односно знања користе у наставном процесу;
- продубљивање и ширење међународне сарадње са реномираним установама и центрима у свету кроз заједничке студијске програме, пројекте, боравке наших наставника и сарадника у тим установама и центрима;
- успостављање сталне сарадње са Националном службом за запошљавање, Министарством просвете, науке и технолошког развоја, епархијама, педагошко–катихетским одборима и другим црквеним и јавним установама у којима су запослени некадашњи студенти Факултета, као и директно и са њима, а у циљу добијања повратних информација о квалитету студијских програма и компетенција које су стекли завршетком студија (примена стечених знања у пракси);
- стална едукација ненаставног особља у областима њиховог рада, у вештини комуникације и коришћењу рачунарског хардвера и софтвера;
- успостављено је стално тело за праћење и контролу квалитета радана Факултету – Комисије за обезбеђење квалитета рада Православног богословског факултета;
- обезбеђење кадрова, инфраструктуре за прикупљање и обраду података од значаја за анализу и оцену квалитета и степена успешности у остваривању постављених циљева и задатака;
- обезбеђење услова за рад представника студената на вредновању наставе;
- обавеза јавног публикавања резултата вредновања квалитета на интернет презентацији Факултета или на други одговарајући начин;
- обезбеђење неопходних услова којима се постиже задовољство студената, наставног и ненаставног особља и других корисника знања која се стичу на Факултету.

На основу *Стратегије* је предвиђено да Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета сачини *Акциони план* по областима обезбеђења квалитета, којим ће се ближе утврдити неопходне активности са роковима извршења као и радне групе са конкретним задужењима.

1.3. Правилник о стандардима и поступцима за самовредновање

Овај *Правилник* дефинише начин на који се спроводи поступак самовредновања на Православном богословском факултету, у пуној сагласности са *Правилником о стандардима за самовредновање и оцењивање квалитета високошколских установа*, који је донео Национални савет за високо образовање 20 октобра 2006. године, а који је саставни део овог *Правилника*. За спровођење процедуре самовредновања одговорни су Комисија за обезбеђење и унапређење квалитета на факултету и Комисија за праћење и унапређење квалитета наставе на факултету, као и декан факултета са стручним колегијумом у ширем саставу (продекани, руководиоци група и катедара, управници студијских програма). Процедура самовредновања се спроводи по следећим новим стандардима:

- Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета
- Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета
- Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета
- Стандард 4: Квалитет студијског програма
- Стандард 5: Квалитет наставног процеса
- Стандард 6: Квалитет научно-истраживачког и стручног рада
- Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника
- Стандард 8: Квалитет студената
- Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
- Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
- Стандард 11: Квалитет простора и опреме
- Стандард 12: Финансирање
- Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета
- Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета
- Стандард 15: Квалитет докторских студија

1.4. Правилник за праћење, обезбеђење, унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада

Овај *Правилник* дефинише органе и тела одговорна за праћење, унапређење и развој квалитета, њихове надлежности и начин рада, начин провере утврђених стандарда квалитета и начин и поступке за обезбеђење квалитета.

Правилником се, на исти начин као и у *Стратегији*, утврђује да се обезбеђивање и вредновање квалитета на Факултету врши из следећих области:

- студијски програми;
- настава;
- истраживање;
- вредновање студената;
- уџбеници и литература;

- ресурси;
- ненаставна подршка;
- процес управљања.

*Правилником*су прецизно дефинисана задужења Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета, која су декларисана у *Статуту* и *Стратегији обезбеђења квалитета*. Комисија је тако:

- задужена да у сарадњи и по упутствима Одбора за обезбеђење и унапређење квалитета Универзитета у Београду спроводи утврђену стратегију обезбеђивања квалитета на Факултету;
- припрема и предлаже стандарде и поступак обезбеђења квалитета Факултета које усваја Наставно-научно веће;
- организује и прикупља податке за самовредновање и оцену квалитета на Факултету;
- систематизује и обрађује добијене податке;
- сачињава писмени извештај о самовредновању;
- предлаже мере за унапређење квалитета рада на Факултету у областима обезбеђења квалитета;
- стара се о реализацији утврђених мера за унапређење квалитета рада у сарадњи са Наставно-научним већем и деканом Факултета;
- припрема и предлаже стратегију развоја међународне сарадње Факултета,
- обавља и друге послове по захтеву Наставно-научног већа и декана.

Дефинисано је да су основни инструменти за евалуацију:

- Анкете студената (садрже податке о: педагошком раду, студијским програмима, уџбеницима, условима наставе и опреми, оспособљавању за рад и даље напредовање);
- Анкете запослених (садрже податке о: условима рада, стручном усавршавању, зарадама, међусобним односима).

Правилником су такође ближе одређени поступци за обезбеђење квалитета који су наведени у *Стратегији обезбеђења квалитета*.

Поред наведених докумената који су на експлицитан начин дефинисали поступке за обезбеђење и унапређење квалитета, могло би се рећи да су и сви остали правилници везани за рад појединачних комисија, организацију студената и пријем нових студената писани и усвајани имајући у виду процес унапређење квалитета.

2. SWOT анализа стандарда 2

S - (Strength): Предности

- Добро дефинисан и комплетан правни оквир +++
- Јасно подељене надлежности између субјеката ++
- Велики број субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета +++

- Инклузија студената у процес обезбеђења квалитета +++
- Акциони план који детаљно разрађује утврђене поступке самовредновања +++

W – (Weakness): Слабости

- Недовољно често и кампањско преиспитивање стратегије обезбеђења квалитета +
- Недовољна едукација субјеката о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета ++
- Недостатак мотивације за примену закључака изведених процесом самовредновања ++

O – (Opportunities): Могућности

- Континуирана тежња и жеља наставника и студената да се Факултет мења и унапређује +++
- Увођење нових метода и поступака за обезбеђења квалитета ++
- Одржавање јавних расправа, едукација и семинара из области обезбеђења квалитета +++
- Анимирање наставника и студената да се кроз процес самовредновања укључе у процес побољшања квалитета +

T – (Threats): Опасности

- Недовољна заинтересованост и инертност наставника и студената за активно укључење ++
- Неповерење у процес самовредновања и веровање да се њиме не постижу никакве опипљиве промене у квалитету ++
- Страх од увођења промена у устаљени систем ++

3.Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 2

1. Перманентна активност свих субјеката у области обезбеђења квалитета прикупљањем повратних резултата из праксе и одржавањем редовних јавних расправа.
2. Дефинисање међусобне контроле субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета и стриктна примена донетих општих аката.
3. Едукација субјеката укључених у процес обезбеђења квалитета о стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета.
4. Прикупљање ставова наставника и студената о постојећим стандардима и поступцима за обезбеђење квалитета, примени донетих закључака у пракси и унапређењу процеса самовредновања.
5. Подизање свести наставника, ненаставног особља и студената о важности процеса самовредновања.

4.Показатељи и прилози за стандард 2

- Прилог 2.1. [Усвојени документ - Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе](#)

○Прилог 2.1.1. Усвојени документ - Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе

○ Прилог 2.2. Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета

○Прилог 2.3. Усвојени годишњи извештаји о раду успостављеног тела (комисије, одбора, центара) за унутрашње осигурање квалитета високошколске установе.

СТАНДАРД 3: СИСТЕМ ОБЕЗБЕЂЕЊА КВАЛИТЕТА

1. Опис стања, анализа и процена стандарда 3

Сви послови и задаци наставника, сарадника, студената, стручних органа, катедри, група и комисија за обезбеђење квалитета везани за усвајање и спровођење *Стратегије* и *Стандарда и поступака за обезбеђење и унапређење квалитета* дефинисани су *Статутом Универзитета у Београду* и *Статутом Универзитета у Београду - Православног богословског факултета* и другим општим актима и активно се примењују у пракси.

Студенти у овим пословима имају веома значајну улогу, не само кроз своје чланство у Савету Факултета, Научно-наставном већу и комисијама за обезбеђење квалитета, већ пре свега кроз своје активности у Студентском парламенту.

Култура обезбеђења квалитета негује се кроз вишегодишње спровођење студентских анкета и отворену и активну комуникацију студентских представника, на челу са студентом продеканом и председником Студентског парламента, са управом Факултета.

Православни богословски факултет је на основу одредби *Статута* формирао Комисију за обезбеђење и унапређење квалитета коју чине: др Игнатије Мидић, др Богољуб Шијаковић, др Александар Ђаковац, др Здравко Јовановић, др Зоран Деврња и др Предраг Петровић, као и представник студената. Такође, ова комисија обавља и посао и Комисије за наставу и оцену педагошког рада наставника у саставу, односно ради се о једној комисији.

Изменама и допунама *Статута Универзитета у Београду* и *Статута Факултета* овим актима уведена је обавеза успостављања две комисије под називом: Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету и Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету.

Факултет је именовао наведене чланове Комисије на седници Наставно-научног већа одржаној 27. децембра 2018. године.

Мандат чланова комисије траје три године, осим представника студената, чији мандат траје годину дана.

Представника студената делегира Студентски парламент својом одлуком.

У састав ове две Комисије ушли су следећи чланови из редова наставника и сарадника:

др Игнатије Мидић, др Богољуб Шијаковић, др Александар Ђаковац, др Здравко Јовановић, др Зоран Деврња и др Предраг Петровић, као и представник студената.

Православни богословски факултет је обезбедио континуитет у систему осигурања квалитета који се пре свега ослања на адекватно постављене и контролисане процесе и активности које се односе на квалитет, а у чему учествују сва изабрана тела и комисије у складу са општим актима које је донело Наставно-научно веће Факултета.

Православни богословски факултет редовно прикупља и обрађује податке који се односе на квалитет студијских програма, као што су подаци о дужини трајања студија, степену одустајања од студија, броју остварених ЕСПБ по годинама и одсецима, просечним оценама студената итд. Факултет такође спроводи више анкета, у

електронском облику или на папиру, уз свеобухватну обраду резултата и њихов сврсисходни приказ.

Спровођење стратегије базира се на оријентационом *Акционом плану* који се израђује на годишњем нивоу, имајући у виду циљеве Факултета, усвојене субјекте и мере.

Стандарди Националног савета за високо образовање који се односе на процес самовредновања и на акредитацију инкорпорирани су у све процедуре које се спроводе на Православном богословском факултету од стране управе, наставника, студената и ненаставног особља.

Формирање анкета и дефинисање анкетних питања рађено је уз интензивно учешће студената.

Сами процеси одлучивања, компетенције и одговорности појединих субјеката, наставника и сарадника, као и надлежности студената, јасно су дефинисани *Статутом* и општим актима Факултета.

Организациона структура и процедуре свеобухватног система обезбеђења квалитета гарантује да су у процесе одлучивања у вези са студијским програмом укључени наставници, сарадници и студенти, на начин који обезбеђује њихово њихово активно ангажовање и оптималан допринос.

2. SWOT анализа

У оквиру овог стандарда методом SWOT анализе установа анализира и квантитативно оцењује неке од следећих елемената:

- постојање и надлежности посебног тела за унапређење квалитета;
- надлежности органа управљања у систему обезбеђења квалитета;
- надлежности органа пословођења;
- надлежности стручних органа;
- надлежности наставника и сарадника;
- надлежности студената;
- организација и функционисање система обезбеђења квалитета;
- доношење корективних и превентивних мера на основу анализе процене испуњавања стандарда за обезбеђење квалитета.

S - (Strength): Предности

- Постојање Комисије које се бави квалитетом Факултета и квалитетом наставе и студијских програма +++
- Декан предлаже састав Комисија на основу познавања могућности и компетенција потенцијалних чланова +++
- Мере за обезбеђење квалитета и субјекти обезбеђења квалитета се јасно дефинишу+++
- Информатичка подршка која гарантује и периодичност и правовременост одређених процеса и анкетања +++
- Традиционално добри и колегијални односи између наставника и студената, уз узајамно уважавање ++

W – (Weakness): Слабости

- Још увек недовољни степен интеграције у оквиру Универзитета у домену квалитета ++
- Слаба мотивисаност студената за укључивање у процесе који им не доносе одмах жељене промене ++

О – (Opportunities): Могућности

- Могуће учешће у међународним пројектима који се баве овом облашћу ++
- Велика енергија и жеља студената и млађих сарадника да се очува и унапреди квалитет Факултета +++
- Самовредновање представља и учење о новим начинима унапређивања квалитета и својеврстан изазов +++

Т – (Threats): Опасности

- Преобимност и недовољна структурираност документације коју треба генерисати у свим процедурама, као и много понављања истих елемената без извлачења и уочавања есенцијалних елемената прети да обесмисли читав процес ++
- Временска неусклађеност и неинформисаност о процедурама и правилима на државном нивоу +
- Преоптерећеност и наставника и студената, који немају довољно времена да се посвете овим процедурама, као и недостатак афирмације за ову врсту одмах жељене промене ++

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 3

- Побољшање функционисања појединих комисија које до сада нису функционисале у складу са утврђеним системом квалитета, а чије неадекватно функционисање или пасивност негативно утиче на целокупан систем квалитета;
- Подизање нивоа свести о значају функционисања доброг система обезбеђења квалитета;
- Увођење награда као вида признања и афирмације за активности појединаца и група у области обезбеђења квалитета;
- Унапређење целокупног система обезбеђења квалитета кроз едукацију запослених и студената ;
- Унапређење динамике спровођења анкета и стандардизација њихове анализе и приказа резултата.

Образовањем Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета на Факултету и Комисије за праћење и унапређење квалитета наставе на Факултету, Православни богословски факултет је испунио све нормативне услове неопходне за успостављање система обезбеђења квалитета које захтева Стандард 3., што значи да је успостављена адекватна организациона структура.

И у наредном периоду неопходно је наставити са континуираним праћењем и процењивањем да ли се постојећи механизми система обезбеђења квалитета практично реализују и евентуално извршити корекцију организационе структуре за обезбеђење и унапређење квалитета.

4. Показатељи и прилози за стандард 3

o Прилог 3.1. [Формално успостављено тело \(комисија, одбор, центар\) са конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета у високошколској установи \(извод из Статута\) и опис рада \(до 100 речи\)](#)

o Прилог 3.2. Списак свих анкета:

Анкета о вредновању квалитета и услова студирања: [2015/2016](#), [2016/2017](#), [2017/2018](#).

Анкета о вредновању педагошког рада наставника и сарадника Факултета: [2015/2016](#), [2016/2017](#), [2017/2018](#).

Анкета за дипломиране студенте: [2015/2016](#), [2016/2017](#), [2017/2018](#).

Анкета за студенте прве године студија: [2015/2016](#), [2016/2017](#), [2017/2018](#).

○ Прилог 3.3. Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера

СТАНДАРД 4: КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

1. Опис стања, анализа и процена стандарда 4

Православни богословски факултет Универзитета у Београду реализује 5 акредитованих студијских програма на три нивоа судија – основним, мастер и докторским академским студијама.

Два су на основним академским студијама

- Богословско-катихетски програм (4 год. 240 ЕСПБ; 135 места) и
- Богословско-пастирски програм (4 год. 240 ЕСПБ; 95 места),

два на мастер академским студијама

- Теолошки мастер програм (1 год. 60 ЕСПБ; 75 места) и
- Религиолошки мастер програм (1 год. 60 ЕСПБ; 25 места),

као и један на докторским академским студијама – Докторске студије теологије (3 год. 180 ЕСПБ; 12 места).

Православни богословски факултет Универзитета у Београду је успоставио и примењује, у складу са *Законом о високом образовању*, одредбама *Статута* и посебних правилника, процедуре за редовно и систематско проверавање и повремено усаглашавање и поновно одређивање:

- циљева студијских програма и њихову усклађеност са основним задацима и циљевима факултета;
- структуре и садржаја студијских програма у погледу односа општеакадемских, научностручних и стручно апликативних дисциплина;
- радног оптерећења студената мерено ЕСПБ;
- компетенција које студенти добијају када заврше студије и могућности запошљавања и даљег школовања.

Документи по којима се наведено систематско проверавање врши су:

- *Правилник о стандардима и поступцима за самовредновање и оцењивање квалитета Православног богословског факултета Универзитета у Београду;*
- *Правилник за праћење, обезбеђивање, унапређење и развој квалитета студијских програма, наставе и услова рада;*
- *Правилник о студијама првог и другог степена на Православном богословском факултету;*
- *Правилник о докторским студијама;*
- *Правилник о уџбеницима и другој наставној литератури.*

Циљеви предмета су дефинисани у силабусима од стране наставника који изводе курсеве из тих предмета, док су циљеви свих студијских програма дефинисани од стране Наставно–научног већа у складу са циљевима Факултета и Универзитета. У свим студијским програмима је заступљено приближно 15% академско-општеобразовних, 20% теоријско-методолошких, 35% научно-стручних и 30% стручно-апликативних дисциплина. Изборни предмети су заступљени са најмање 20% ЕСПБ бодова, радно оптерећење студената је приближно 30 ЕСПБ у семестру, а обавезно 60 ЕСПБ у години,

а на основу компетенција студената после завршетка студија се остварује њихово релативно брзо запошљавање, имајући у виду увођење верске наставе у државним школама у Републици Србији од школске 2001/2002 године, од када се увећала потреба за кадром наставника православне верске наставе, као и сталну потребу за свештеничком службом у епархијама Српске православне цркве у Републици Србији, региону и дијаспори, као и за осталим службама у Цркви. Дипломирани студенти на основним студијама углавном се опредељују за наставак студија на Факултету уписом мастер студија одговарајућег студијског програма, а један број дипломираних студената наставља успешно студије у иностранству.

Академске студије теологије на Факултету усклађене су са резултатима савремених научних истраживања из области теолошких наука, стандардима за акредитацију студијских програма које је прописао Национални савет за високо образовање Републике Србије, као и са начелима Болоњске декларације и одговарајућим студијским програмима основних академских студија теологије на факултетима, односно универзитетима из земаља Европске Уније.

Студијски програми академских студија на Факултету подразумевају примену европских стандарда у погледу услова уписа на студијски програм, трајања студија, структуре студијског програма (обавезни и изборни предмети) и стицања одговарајућег стручног (академског) назива, издавања додатка дипломи као и изражавања оптерећења студената у складу са европским системом преносивости бодова (ЕСПБ).

У контексту усклађености и аналогија по карактеру, структури и садржају студијских програма за Православни богословски факултет Универзитета у Београду су најрелевантније следеће теолошке образовне институције:

- Theological Faculty of Athens University, Greece - www.theol.uoa.gr/
- Faculty of Theology, Aristotle University of Thessaloniki, Greece - <http://www.auth.gr/theosch>
- Pontifical Lateran University - Pontificia Universita Lateranense, Roma, Italy - <http://cms.pul.it/index>

У Табели 4.3 је приказано просечно трајање студија у претходне 3 школске године.

Православни богословски факултет Универзитета у Београду, после враћања у састав Универзитета у Београду (школска 2003/2004) и усклађивања свога рада са *Законом о високом образовању* из 2005. године и *Статутом Универзитета у Београду*, спроводи веће учешће студената у оцењивању и осигурању квалитета студијских програма. Прве анкете којима су студенти оцењивали квалитет наставе на наставним предметима, квалитет литературе, квалитет сопственог напредовања спроводе се од 2006 године, а после тога спроводе се редовно сваке школске године у циљу контроле и обезбеђења квалитета наставног процеса у сваком семестру, применом стандардизованих анкета Универзитета у Београду. Примена наведених анкета досеже и до једног од критеријума који се на Факултету примењује у поступку избора наставника и сарадника у виша звања.

У Прилогу 4.1 су приказане све анкете студената са приказом упитника и резултатима тих анкета.

На Факултету су сви детаљи везани за услове и поступке који су неопходни за завршавање студија и добијање дипломе на одређеном студијском програму потпуно

дефинисани напред цитираним општим актима. Студенти су, такође, обавештени ио начину израде завршних радова на свим нивоима студија, кроз менторски рад, у циљу успешног завршетка започетих студија и стицања задатих компетенција које се наводе у додатку дипломи. Ти услови су доступни сваком студенту и стављени на увид јавности путем огласних табли, информатора за студенте и у електронској форми путем интернет сајта Факултета

Све активности учесника у наставном процесу – запослених у наставном и процесима подршке студентима, као и органа Факултета, одвијају се у складу са правилима која су дефинисана одредбама напред цитираних докумената. Та правила укључују отклањање неусаглашености свих врста и пројектовање мера за унапређење студијских програма.

Факултет обезбеђује непрекидно осавремењивање садржаја курикулума и њихову упоредивост са курикулумима одговарајућих страних високошколских установа.

Сваки студијски програм Факултета је у том смислу оцењиван, а минимални критеријум је била упоредивост са најмање три студијска програма из земаља са дугом традицијом високог образовања у Европи и свету. Курикулуми свих студијских програма Факултета, на свим нивоима студија, а посебно изражено на нивоу мастер и докторских студија, имају обавезне делове садржаја – силабуса наставних предмета који се односе на самосталан рад студената и појединачни, менторски рад наставника и сарадника са студентима, од домаћих задатака, преко семинарских радова, реферата и пројеката до израде завршних, дипломских и мастер радова и докторских дисертација, при чему такав начин рада подразумева познавање и примену познатих и признатих научних метода и техника које подстичу студенте на стваралачки начин размишљања, на дедуктивни начин истраживања, као и примену тих знања и вештина у практичне сврхе. Примери исхода учења представљени (објављени) су на интернет сајту Факултета.

Факултет повремено прибавља повратне информације од епархија Српске православне цркве (посебно од педагошко-катихетских одбора епархија) у којима се запошљавају наши дипломирани студенти у настави и свештеничкој служби послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија и својих студијских програма.

2.SWOT анализа квалитета студијских програма

S - (STRENGTH) ПРЕДНОСТИ:

– Циљеви студијских програма су усклађени са одговарајућим исходима учења, у смислу да се дипломирани студенти оспособљавају за способност самосталног рада, тимског рада и критичког мишљења; дипломирани студенти поседују вештине учења и развијање свести за потребом перманентног образовања; стичу неопходна знања, која ће им омогућити даљи наставак школовања кроз мастер и докторске студије у области теологије;+++

– Методе наставе која се одвија на студијским програмима су прилагођене дефинисаним исходима учења кроз примену савремених начина предавања заснованих на припремљеним презентацијама и кроз активно учешће студената у анализи практичних примера, те кроз рад у оквиру вежби;+++

– У оквиру сваког наставног предмета систем оцењивања је заснован на: активном учешћу студената у настави (часови предавања и вежби), вредновању извршених обавеза у току семестра (семинарских радова, пројеката и колоквијума) и завршном раду, што обезбеђује континуирану активност студената током семестра, проверу знања и квалитетније оцењивање;+++

– У оквиру студијских програма оптерећење студената је усаглашено са очекиваним исходима учења;+++

- На студијским програмима, исходи учења и очекиване компетенције студената потпуно су усаглашени са важећим дескрипторима квалификација одређеног циклуса образовања; +++
- Поступци континуираног надзора над квалитетом студијских програма су обезбеђени функционисањем успостављеног система обезбеђења квалитет на нивоу факултета+++
- студијски програми се стално осавремењавају – промене се врше првенствено на нивоу силабуса наставних предмета у погледу садржаја и литературе, а на нивоу курикулума у границама које су дозвољене стандардима за акредитацију;+++
- Све информације о студијским програмима – исходима учења, курикулумима и силабусима наставних предмета, и завршном раду су доступне студентима, наставницима и јавности, путем интернет сајта Факултета.++
- Повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама засноване су на системском и систематском прикупљању података од тела и органа Цркве надлежних за запошљавање дипломираних студената у свештеничкој служби и верској настави. +++
- Све веће укључење студената, наставника и сарадника на студијским програмима у европски систем високошколског образовања, путем интернационализације која, поред већ уобичајених процеса размене и постојећег студијског програма са партнерима из иностранства, укључује и развој будућих заједничких студијских програма са водећим европским школама из области теологије.+++

W – (WEAKNESS): СЛАБОСТИ:

- Исходи учења на нивоу појединих наставних предмета на студијским програмима нису у потпуности и јасно разграничени, што може довести до извесне несигурности студената приликом одређивања за изборне предмете након прве године студија;+++
- Методе одвијања наставе на студијским програмима, и поред тежње да се настава одвија на што савременији начин, у опремљеним и прилагођеним просторима учионица, ограничене су техничким капацитетима који не обезбеђују већу заступљеност интерактивне наставе и успостављања студија на даљину;+++
- Осмислити анкетни упитник за анализу повратних информација из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама од свих заинтересованих страна, првенствено од тела Српске православне цркве и ту анкету уврстити у постојећи систем анкета као сталан облик истраживања.Задужени: Управа факултета, рок: 30. септембар 2013.+++

O – (OPPORTUNITIES) МОГУЋНОСТИ:

- Прецизније и детаљно дефинисати исходе учења на свим студијским програмима посебно, са јасним описом специфичних знања, вештина и компетенција студената након завршетка студија, а та укупна знања, вештине и компетенције студената на студијским програмима расподелити по припадајућим наставним предметима у оквиру њихових силабуса. Задужени: руководиоци група и катедара и студијских програма и Наставно-научно веће, +++
- Методе наставе на свим студијским програмима, на сваком наставном предмету детаљно анализирати и осавременити, са циљем преласка са „класичних“ на савремене облике предавања и практичан, истраживачки рад на вежбама, укључујући у поступак осавремењавања и одговарајућу литературу за наставне предмете и план њеног обезбеђења. Задужени: руководиоци група и катедара, студијских програма и Наставно-научно веће.+++

T – (THREATS) ОПАСНОСТИ:

- Непостојање јасних информација у образовном простору Србије о различитости студијских програма у односу на друге акредитоване студијске програме из ове области; +++

- Недовољно регулисан статус верске наставе у основним и средњим школама као основног ресурса за запошљавање кадрова са завршеним студијским програмима; недовољно дефинисан национални оквир квалификација и перманентне измене у компетенцијама неопходним за запошљавање у верској настави; ограниченост могућности студената да наставе школовање на мастер студијама теологије због ограничења квоте у условима када се за заснивање сталног радног односа у образовном систему Републике Србије захтева звање мастера.+++

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета студијских програма

SWOT анализа квалитета свих студијских програма на Факултету је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности за унапређење квалитета студијских програма:

– Потребно је прецизније и детаљно дефинисати исходе учења на свим студијским програмима посебно, са јасним описом специфичних знања, вештина и компетенција студената након завршетка студија, а та укупна знања, вештине и компетенције студената на студијским програмима расподелити по припадајућим наставним предметима у оквиру њихових силабуса.Задужени: руководиоци група,катедри и студијских програма и Наставно-научно веће, рок: следећа акредитација

–наставити са осавремењивањем метода наставе на свим студијским програмима, на сваком наставном предмету, са циљем преласка са „класичних“ на савремене облике предавања и практичан, истраживачки рад на вежбама, укључујући у поступак осавремењавања и одговарајућу литературу за наставне предмете и план њеног обезбеђења. Задужени: руководиоци група,катедри и студијских програма и Наставно-научно веће, рок: следећа акредитација

–Осмислити анкетни упитник за анализу повратних информација из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама од свих заинтересованих страна, првенствено од тела Српске православне цркве и ту анкету уврстити у постојећи систем анкета као сталан облик истраживања.Задужени: Управа факултета, рок: следећа акредитација

4. Показатељи и прилози за стандард 4

Табела 4.1. [Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи од 2011.године са укупним бројем уписаних студената на свим годинамастудија у текућој и претходне 2 школске године.](#)

Табела 4.2. [Број процената дипломираних студената \(уодносу на број уписаних\) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма](#)

Табела 4.3. [Просечно трајање студија у претходне 3 школске године](#)

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења: [2015/2016](#), [2016/2017](#), [2017/2018](#).

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца: [2015/2016](#), [2016/2017](#), [2017/2018](#).

СТАНДАРД 5: КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

1. Опис стања, анализа и процена стандарда 5

Квалитет наставног процеса на Факултету се обезбеђује путем интерактивности наставе, укључивања примера у наставу, професионалног рада наставника, сарадника и Студентске службе, доношења и поштовања планова извођења наставе за сваки предмет, као и надзором над квалитетом наставе и предузимањем потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу. Квалитет наставног процеса је предмет посебне пажње управљачке структуре Факултета – декана, продекана, Научно-наставног већа Факултета и катедри, студената, Студентског парламента, као и свих осталих релевантних чинилаца који непосредно или посредно у том процесу учествују.

Наставници и сарадници током извођења наставе – предавања и вежби, као и у активностима консултација, менторског вођења семинарских, завршних и мастер радова, као и докторских дисертација, поступају доследно се придржавајући одговарајућих правилника, што подразумева професионалан и коректан однос према студентима. Коректност у односу са студентима је димензија наставног процеса којој се на Факултету даје посебан значај, при чему се посебно анализирају оцене од стране студената у процесу оцењивања учесника у настави (резултати анкете су дати у Прилогу 5.1: Анкете студената о квалитету наставног процеса).

План и распоред наставе (предавања и вежби) су познати и доступни студентима пре одговарајућег семестра путем радног календара и распореда часова истакнутих на огласним таблама и на интернет сајту Факултета. План и распоред наставе је усклађен са потребама и могућностима студената и ресурсима Факултета, при чему се настоји да се изнајде најповољније варијанте распореда које на минималан ниво све празне ходове и чекања студената и укључују неопходне корекције у току извођења наставног процеса.

Поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе и реализације наставног процеса (Прилог 5.2) регулисани су кроз опште акте Факултета (*Статут Факултета, Правилник о студијама првог и другог степена, Правилник о студијама трећег степена, Упутство о поступку заказивања испита на академским студијама, Упутство Студентској служби о заказивању испита, поступак одобрења тема завршних и дипломских радова, магистарских теза и докторских дисертација, Процедура одбране докторске дисертације и др.*).

Интерактивност наставе је на Факултету заступљена у мери која је одређена циљевима и исходима образовања на сваком студијском програму и појединачним наставним предметима. Врши се стално померање наставног процеса ка практичности и очигледности и избегавању „ex cathedra“ приступа где год је то потребно и могуће. Овакав приступ је условио укључивање у силабусе предмета одредница о обавезности предиспитних садржаја и обавеза типа колоквијума, семинарских радова, као и значајна улагања средстава у изградњу простора и опремање рачунарског центра, читаонице, дигитализацију рада служби, информисање студената о наставним обавезама путем сајта и у електронској комуникацији са наставницима.

Студенти се, на напред описани начин, максимално укључују у наставни процес у циљу подстицања самосталности у мишљењу и раду, као и изражавању креативних потенцијала. Овакав приступ је на Факултету саставни део *Стратегије обезбеђења квалитета*.

Факултет је обезбедио услове да се на сваком студијском програму и наставном предмету пре почетка семестра донесе и студентима учини доступним план рада који укључује: основне податке о предмету: назив, година, број ЕСПБ бодова, оптерећење у часовима наставе –што је учињено путем курикулума за сваки студијски програм, док се силабусима наставних предмета датих у књизи предмета прецизно дефинишу следећи елементи:

- циљ предмета,
- садржај и структура предмета,
- план извођења наставе (пре почетка семестра се за сваки наставни предмет саставља и студентима јавно објављује „План извођења наставе“ који подразумева детаљан распоред наставних целина за сваку недељу у семестру, облик и место извођења наставе и средства, односно начин извођења наставе),
- услови за полагање испита и начин оцењивања на предмету и
- уџбеници, односно обавезна и допунска литература и
- подаци о наставницима и сарадницима на предмету.

Доследност у реализацији плана и распореда наставе на Факултету је предмет професионалне етике наставника и сарадника и запослених у Студентској служби и осталим структурама подршке. Наставници и сарадници се стално подстичу на стицање активних компетенција за рад у наставном процесу, у складу са *Законом о високом образовању* и одговарајућим актима Факултета. У Прилогу 5.3 де даје преглед свих врста таквих подстицаја.

2.SWOT анализа квалитета наставног процеса

S– (STRENGTH) ПРЕДНОСТИ:

- Потпуна примена важећих критеријума за обезбеђење компетентности наставника и сарадника приликом првог избора и даљег напредовања и успостављене подстицајне мере за стицање тих компетенција;+++
- Доступност података о студијским програмима, плану и распореду наставе и информација о терминима и плановима реализације наставе на интернет сајту Факултета и могућност приступа тим информацијама од стране студената путем информационог система факултета;+++
- Интерактивно учешће студената у наставном процесу и осавремењени методи наставе и учења, на предавањима, а посебно на вежбама које се изводе по систему радионица, тимског рада у рачунарској учионици и сакралном простору за извођење вежби, чиме се на сваком наставном предмету и студијским програмима у целини постиже савладавање постављених исхода учења;+++
- Уведена пракса системског надзора над квалитетом наставе од стране структура Факултета – руководиоца студијских програма, шефова катедри, продекана за наставу, као и од стране студената у процесу оцењивања путем анкета у току реализације наставе и након дипломирања, те примена превентивних и корективних мера на основу резултата тог надзора.+++

W – (WEAKNESS): СЛАБОСТИ:

– Чињеница да се компетентност наставника и сарадника првенствено утврђује бројем радова у часописима са СЦИ индексацијом, цитираношћу у оквиру исте базе часописа и оценама студената, условљава тенденцију прелажења у формализам и сопствену супротност и подразумева делимично запостављање других параметара компетенције – сопствене литературе за наставне предмете, учешће у научним пројектима, допринос у примени знања у разним аспектима деловања Цркве (верска настава, пастирско-саветодавна подршка, присуство у медијском простору и др.). +++

– Недовољан ниво одговорности студената о потреби присуства и активног учешћа у настави, и поред доступности података о студијским програмима, плану и распореду наставе и информација о терминима и плановима реализације наставе и испитним роковима, те стално тражење решења која нису у складу са стандардима за акредитацију. ++

O – (OPPORTUNITIES) МОГУЋНОСТИ:

– Могућност да се у сваком новом циклусу акредитације исправе уочене слабости; ++

– Све већа интеграција знања – отварање националног, европског и светског образовног простора за размену студената, наставника и сарадника и могућност развоја заједничких, мултидисциплинарних студијских програма са домаћим и страним факултетима и универзитетима. ++

T – (THREATS) ОПАСНОСТИ:

– Мала заинтересованост студената за студије у области теологије, изазвана стањем у верској настави и још увек нерегулисаним могућношћу запошљавања; ++

– Неуједначеност примене захтева из стандарда за акредитацију у целом образовном простору Србије, који се односе на минималне компетенције наставника и сарадника – критеријума за избор у звања, изражена и у оквиру државних универзитета, а посебно на приватним универзитетима и факултетима; +++

- Потпуна неусаглашеност класификације поља, научних области, ужих области и квалификација (исхода учења) између високообразовног система, система научних истраживања и система запошљавања (тржишта рада) у Србији и одсуство бриге надлежних државних органа о потреби таквог усаглашавања. +++

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета наставног процеса

SWOT анализа квалитета наставног процеса на Факултету је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности:

– У циљу сталног подизања нивоа компетентности наставника и сарадника Факултета увести сопствени систем вредновања резултата који превазилази минималне критеријуме одређене стандардима за акредитацију, подстицати објављивање радова у часописима са СЦИ индексацијом који су одговарајући за одређену научну област и ужу област и одговарајућу цитираност, те успоставити и друге параметре компетенције везане за литературу за наставне предмете, учешће у научним пројектима и на научним конференцијама, развој разних решења, и рад на примени знања где је то могуће. Задужени: руководилац научног пројекта, продекан за науку, управници катедри и група у редовним годишњим циклусима;

– Максимално радити на подизању одговорности студената о потреби присуства и активног учешћа у настави, уместо сталног тражења решења која нису у складу са стандардима за акредитацију, Задужени: руководиоци студијских програма, ментори докторских студија, шефови катедри, рок: стална, трајна активност;

– Факултет као друштвено одговорна институција, путем ангажовања Универзитета у Београду треба да подржава иницијативе којима се прилагођава примена захтева из стандарда за акредитацију у пољу друштвено-хуманистичких наука у целом образовном простору Србије, који се односе на минималне компетенције наставника и сарадника, односно критеријума за избор у звања. Задужени: управа Факултета и Наставно-научно веће Факултета; рок: трајна активност;

- Факултет као друштвено одговорна институција, преко ангажовања Универзитета у Београду треба да подржава иницијативе за потпуно усаглашавање класификације поља, научних области, ужих области и квалификација (исхода учења) између високообразовног система, система научних истраживања и система запошљавања (тржишта рада) у Србији. Задужени: управа Факултета и Наставно-научно веће Факултета; рок: стална, трајна активност.

4. Показатељи и прилози за стандард 5

Прилог 5.1. Анализа резултата Анкете студената о квалитету наставног процеса
Анкета о вредновању педагошког рада наставника и сарадника Факултета: [2015/2016](#), [2016/2017](#), [2017/2018](#)

Вредновање квалитета и услова студирања: [2015/2016](#), [2016/2017](#), [2017/2018](#)

Прилог 5.2. Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана и распореда наставе.

[Распоред предавања на докторским студијама зимски семестар 2018-19](#)

[Распоред предавања на докторским студијама летњи семестар 2018-19](#)

[Распоред предавања на мастер студијама зимски семестар 2018-19](#)

[Распоред предавања на мастер студијама летњи семестар 2018-19](#)

[Распоред предавања на основним студијама Богословско-катихетског смера, зимски семестар 2018-19](#)

[Распоред предавања на основним студијама Богословско-катихетског смера, летњи семестар 2018-19](#)

[Распоред предавања на основним студијама Богословско-пастирског смера, зимски семестар 2018-19](#)

[Распоред предавања на основним студијама Богословско-пастирског смера, летњи семестар 2018-19](#)

[План рада](#)

[Упутства](#)

Прилог 5.3. Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника: [прилог 1](#), [прилог 2](#)

СТАНДАРД 6: КВАЛИТЕТ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ, УМЕТНИЧКОГ И СТРУЧНОГ РАДА

1.Опис стања, анализа и процена стандарда

Православни богословски факултет Универзитета у Београду непрекидно ради на подстицању, обезбеђивању услова, праћењу и провери резултата научноистраживачког и стручног рада, као и на њиховом укључивању у наставни процес. Као доказ високог научноистраживачког потенцијала служи чињеница да је Факултет акредитован за научноистраживачки рад, према одговарајућим стандардима (у Прилогу 6.0 се даје Одлука о акредитацији за научноистраживачки рад 660-01-00007/25 од 12. октобра 2017.).

Православни богословски факултет Универзитета у Београду у своме раду остварује јединство образовног, научно-истраживачког, уметничког и професионалног (стручног) рада. То јединство се огледа у повезаности наставног, научноистраживачког и стручног потенцијала – велики број на-ставника и сарадника су истовремено укључени у научноистраживачки рад и у стручне примене у свим областима које обухватају теолошки оквир делања и шире, што подразумева и инсистирање на што бољем интегрисању теолошких кадрова у друштвеним и просветним делатностима. Основне организационе јединице таквог синергијског приступа раду на јединственој релацији наука–настава–трансфер знања су катедра и група. Научноистраживачки рад се принципијелно организује на пројектном принципу што је условљено мултидисциплинарношћу пројеката ове врсте.

Православни богословски факултет Универзитета у Београду систематски прати и оцењује обим и квалитет истраживачког рада наставника и сарадника путем извештаја руководиоца катедри и руководиоца пројекта Наставно-научном већу, такође и путем прегледа објављених радова и у том смислу представља систематизоване резултате целокупног научноистраживачког опуса наставника и сарадника Факултета. У Табели 6.4 је приказан број и списак СЦИ-индексираних радова у претходном трогодишњем периоду.

Православни богословски факултет Универзитета у Београду перманентно осмишљава, припрема и реализује научноистраживачке, уметничке, стручне и друге врсте програма, као и националне и међународне научне пројекте. Садржај и резултати научноистраживачких и стручних активности Факултета усклађени су са стратешким циљевима, као и са националним и европским циљевима и стандардима високог образовања.

Поступак израде научно-истраживачких пројеката, по коме се иницирање пројекта, његов избор и пријављивање на конкурс/оглас/тендер врши на систематичан начин, укључује његово преиспитивање, обједињавање и одобравање на Наставно-научном већу Факултета. При томе, преиспитивање и одобравање подразумева проверу усклађености са стратегијом и циљевима Факултета, али и проверу способности, односно ресурса Факултета за реализацију пројекта.

У Табели 6.1 је приказан преглед научноистраживачких пројеката које сада финансира одговарајуће министарство Републике Србије, у Табели 6.2 је дат списак наставника и сарадника, учесника у у текућим међународним и домаћим пројектима, у Табели 6.4 је дат збирни преглед научноистраживачких резултата (публикација) у претходној календарској години на Православном богословском факултету Универзитета у Београду, а у Табели 6.5 је дат списак одбрањених докторских дисертација у претходне три школске године са резултатима који су објављени или прихваћени за објављивање.

Знања до којих Православни богословски факултет Универзитета у Београду долази реализацијом научних, истраживачких, уметничких и професионалних активности активно се укључују у постојећи наставни процес. Јединство научних, наставних и процеса примене обезбеђује претходну проверу резултата научноистраживачког рада у пракси, а повратном спрегом се ти резултати укључују у наставне садржаје (силабусе) предмета и у литературу за наставне предмете.

Православни богословски факултет Универзитета у Београду подстиче своје запослене да се активно баве научним, истраживачким, уметничким и професионалним радом и да што чешће објављују резултате свога рада. Један од подстицајних облика је организовање сталних – традиционалних домаћих и међународних научних конференција и научно-стручних скупова од стране факултета. То су:

- Српска теологија данас;
- Српска теологија у XX веку.

Поред традиционалних, Православни богословски факултет Универзитета у Београду је суорганизатор значајних националних и међународних конференција: У децембру 2018. на Православном богословском факултету Универзитета у Београду одржан је научни скуп *Осам векова аутокефалије Српске Православне Цркве (1219-2019): историјско, богословско и културно наслеђе*. Ова научна манифестација, у којој је учешћа узело више од стотину иностраних и домаћих истраживача, међу којима и више десетина истакнутих радника у различитим областима друштвено-хуманистичких наука, одржан је у част великог јубилеја осмовековне самосталности Српске Православне Цркве.

Конференција „Теолози избеглице у Оксфорду“ је одржана је 6. септембра 2018. године у Пјуси теолошком дому у Оксфорду с благословом патријарха српског Иринеја и архиепископа кентерберијског Јустина Велбија. Заједнички су је организовали Теолошки факултет у Оксфорду и Православни богословски факултет Универзитета у Београду, односно организациони одбор на челу с проф. др Марком Чапманом и проф. др Богданом Лубардићем. На њој се говорило о догађајима и научним сазнањима везаним за 1916. и 1917. годину када је у избеглиштво заједно са својим професорима дошло пет студената и 50 богословаца из Богословије Светог Саве у Београду, на колеце Англиканске цркве у Кадесдону, Дорчестеру и Оксфорду. Представници Православног Богословског Факултета УБ на овом скупу били су: др Богдан Лубардић, др Андреј Јевтић, др Србољуб Убипариповић, др Александар Ђаковац и др Владан Таталовић, а у делегацији из Србије био је, као учесник скупа, и Епископ мохачки Исихије (Рогић).

Затим у организацији Матице српске, Епархије бачке и Института за литургику и црквену уметност Православног богословског факултета Универзитета у Београду, 11. децембра 2017. године, у Свечаној сали Матице српске у Новом Саду одржан је једнодневни научни скуп у оквиру пројекта „Историја Карловачке митрополије од краја XVII до краја XVIII века“ на тему: „Богословље и духовни живот Карловачке митрополије“; на иницијативу Библијског института Православног богословског

факултета, започета је сарадња са Катедром/Институтом за хришћанску публицистику Фридрих-Александер Универзитета Ерланген-Нирнберг у Немачкој (FAU Erlangen-Nürnberg из Немачке). Сарадња је резултирала партнерством на изради на пројекта под називом Deutungen der/des „religiösen Anderen“ in den Heiligen Schriften und ihre Implikationen für die Gestaltung der öffentlichen Kommunikation (Сагледавања „религијски другог“ у светим списима [Библије и Кур'ана] и њихове импликације за формирање јавне комуникације).

Такође Факултет је на нивоу сарадње са страним високошколским установама, потписао споразум о сарадњи Универзитета у Београду – Православног Богословског Факултета и образовне институције високог образовања „Мисионарски институт“, Екатеринбург, Руска Федерација.

У оквиру програма „Еразмус +“ који финансира Европска Комисија, наставља се већ успостављена сарадња између Православног богословског факултета и Теолошког факултета Фридрих Александер Универзитета у Ерлангену, Немачка. У току је реализација споразума са Фридрих Александер Универзитетом о размени студената и професора два факултета током ове и наредне академске године. Исто тако, у оквиру програма „Еразмус +“, успостављена је сарадња са Католичким Универзитетом у Лилу, Француска у оквиру које је договорена посета/боравак оца Франк-а Дибоа, која треба да се реализује током 2019. године.

Православни богословски факултет Универзитета у Београду је успоставио и друге врсте подршке наставницима и сарадницима да повећавају своју компетентност и мотивисаност за бројност и квалитет публикација у реномираним часописима. У питању су следеће врсте подршке/мотивације: различите врсте награда за научне резултате, финансирање учешћа на научним конференцијама и научно-стручним скуповима, суфинансирање трошкова објављивања и додатак на зараду након објављивања одређеног броја радова у часописима са СЦИ индексом и, коначно, потпуно поштовање критеријума за напредовање у академској каријери, што подразумева одговарајућу научну продукцију.

У Прилогу 6.2 је дат садашњи однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на Православном богословском факултету Универзитета у Београду.

У Прилогу 6.3 је дат садашњи однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на Православном богословском факултету Универзитета у Београду.

Критеријуми за избор и именовање наставника и одређивање ментора на докторским студијама на Православном богословском факултету Универзитета у Београду регулисани су одговарајућим законским прописима и документима Универзитета у Београду: *Правилник о начину и поступку стицање звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду* (23. новембар 2017. године), *Правилник о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду* (1. октобар 2016. године), *Правилник о упису студената на студијске програме Универзитета у Београду* (15. март 2019. године), те документима Факултета: *Правилник о условима, начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Православног богословског факултета* (28. новембар 2011. године), *Правилник о академским студијама трећег степена* (30.

октобар 2008. године) и Правилник о докторским студијама (2017), као и наравно, *Статутом Универзитета и Факултета*.

Православни богословски факултет Универзитета у Београду обавља интензивну издавачку делатност у складу са својим могућностима и применом одлука Наставно-научног већа којима се регулише поступак издавачке делатности. Такође, на Факултету је успостављен Савет за издавачку делатност, који функционише на основама напред наведеног поступка и *Правилника о уџбеницима и другој научној литератури* (30. октобар 2008. године).

Резултат је сопствена едиција *Православни богословски факултет Универзитета у Београду, Институт за теолошка истраживања*, подељена на три области – уџбеници, монографије и преводи. Такође и други институти у међувремену основани имају своју издавачку делатност која је све обимнија.

Посебан облик издавачке делатности Православног богословског факултета Универзитета у Београду су међународни часописи PHILOTHEOS, International Journal for Philosophy and Theology, International Journal „Богословље, Симплексис, као и зборници радова са конференција и скупова.

Стручни рад, као посебан облик примене научноистраживачких резултата се на Православном богословском факултету Универзитета у Београду, организује се на пројектном принципу, али и путем Института за теолошка истраживања, Педагошко-катихетског института, Библијског института Института за литургику и црквену уметност и Института за систематску теологију које је Факултет основао за различита подручја делатности.

2. SWOT анализа квалитета научноистраживачког рада

S - (Strength): Предности

- Потпуна усаглашеност образовног, уметничког, научноистраживачког рада на Православном богословском факултету Универзитета у Београду, која се манифестује двосмерном релацијом наука – настава – трансфер знања, при чему су резултати истраживања на научноистраживачким пројектима база из које се нова знања преносе у наставни процес и одговарајућу литературу, а истовремено су извор великог броја иницијалних смерница за процесе интегративног карактера значајних за боље интегрисање теолошких кадрова у друштвене делатности;
- Перманентно повећање обима и структуре научних истраживања и међународне сарадње Православног богословског факултета Универзитета у Београду, исказано разноврсношћу значајних националних научних пројеката (Табеле 6.1-6.6);
- Уведена пракса системског надзора и оцењивања квалитета научноистраживачког рада путем извештаја Наставно – научном већу Факултета и примене важећих критеријума приликом избора у звања, одређивања менторства за докторске дисертације и оцене квалитета докторских дисертација у погледу публиковања њихових резултата у часописима са SCI индексацијом;
- Сви национални научни и стручни пројекти које реализује Православни богословски факултет Универзитета у Београду пролазе одговарајуће рецензије наручиоца, што показује усаглашеност научноистраживачког, уметничког и стручног рада са стратешким опредељењем Републике Србије и европским циљевима;

- Стално обогаћивање курикулума и наставних садржаја на предавањима и вежбама резултатима потврђеним истраживања и проширивање фонда сопствене литературе Факултета публикованим монографијама;
- Разноврсност подстицаја наставника и сарадника за публикавање резултата истраживања;
- Сопствена издавачка делатност која је афирмисана едицијом публикације Института за теолошка истраживања, сопственим часописима и ресурсима за штампање;
- Брига о научном подмлатку, изражена бројем новопримљених, младих сарадника, њиховом укључивању на докторске студије и у наставни процес и научноистраживачке пројекте, подстицајима за публикавање радова, менторство на изради докторских дисертација и могућност напредовања.
- Оснивање нових института у окриљу Православног богословског факултета Универзитета у Београду;
- Остваривање сарадње преко Еразмус пројекта у оквиру европског и светског образовног простора у домену теологије уз размену наставника и сарадника и повишена могућност стицања потребних компетенција и подизања квалитета научноистраживачког рада.
- Подигнут ниво рејтинга факултетских часописа.

W – (Weakness): Слабости

- Још увек недовољна „продукција“ наставника и сарадника мерена бројем радова са СЦИ индексаацијом и цитираношћу.
- Ограничени извори финансирања изградње/реконструкције/доградње простора основних Факултетских просторија и рачунарске опреме и софтвера за научноистраживачки рад (а истовремено и наставни процес јер се ради о истој опреми) на средства из научноистраживачких пројеката и средства од стручне делатности Факултета.

O – (Opportunities): Могућности

- Више могућности да се преко европског и светског образовног простора у домену теологије врши размена наставника и сарадника и повишена могућност стицања потребних компетенција и подизања квалитета научноистраживачког рада.

T – (Threats): Опасности

- Инертност националног система научних истраживања који не прати развој система високог образовања, првенствено у погледу двојности државне класификације научних области у образовном и научном смислу, а која се манифестује немогућношћу знатног броја наставника и сарадника, па и целих организационих делова Православног богословског факултета Универзитета у Београду, и поред поседовања компетенција, да се укључе у национални систем научних истраживања;
- Низак ниво издвајања државе за научноистраживачки рад у односу на издвајања за друге, мање значајне потребе;
- Дугогодишње непокретање новог пројектног научноистраживачког циклуса.
- Претерано администрирање и неефикасност система јавних набавки, што изазива неоправдано дуг циклус набавке свих потребних ресурса, а посебно опреме, кашњења у свим процесима па и у научноистраживачком процесу, неефикасно коришћење новчаних средстава, зависност Православног богословског факултета Универзитета у Београду од добављача, уместо да је та зависност супротна, снижење квалитета и ефективности свих процеса и друге негативне последице.

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета научноистраживачког, уметничког и стручног рада

SWOT анализа квалитета научноистраживачког, уметничког и стручног рада на Православном богословском факултету у Београду је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности:

- Стално подизати ниво компетентности наставника и сарадника Факултета и постепено уводити услове за избора наставника и сарадника у виша звања који превазилазе минималне критеријуме одређене стандардима за акредитацију. Задужени: руководиоци катедри и Наставно-научно веће Факултета, рок: стална активност;
- Наставити са активностим на даљем подизању рејтинга часописа које издаје Факултет. Задужени: уређивачки одбори часописа и Управа факултета.
- Посветити већу пажњу у циљу повећања броја добијених пројеката и учешћа већег броја наставника и сарадника него у претходном периоду. Задужени: продекан за науку, руководиоци група и катедри, Наставно-научно веће Факултета, рок: наредни акредитациони циклус.

4. Показатељи и прилози за стандард 6

- Табела 6.1. [Назив текућих научноистраживачких/уметничких пројеката, чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.](#)
- Табела 6.2. [Списак наставника и сарадника запослених у високошколској установи, учесника у текућим домаћим и међународним пројектима](#)
- Табела 6.3. [Збирни преглед научноистраживачких и уметничких резултата у установи у претходној календарској години према критеријумима Министарства.](#)
- Табела 6.4 [Списак SCI/ ССЦИ-индексираних радова по годинама за претходни трогодишњи период. \(Навести референце са редним бројем\)](#)
- Табела 6.5. [Листа одбрањених докторских дисертација у установи у претходне три школске године, са резултатима који су објављени или прихваћени за објављивање](#)
- Табела 6.6. [Назив и број стручних и уметничких пројеката који се тренутно реализују у установи чији су руководиоци наставници стално запослени у високошколској установи.](#)
- Табела 6.7 [Листа ментора према тренутно важећим стандардима који се односи на испуњеност услова за менторе у оквиру образовно-научног, односно образовноуметничког поља.](#)

- Прилог 6.0. [Одлука о акредитацији за научноистраживачки рад бр. 660-01-00007/25 од 12. октобра 2017.](#)
- Прилог 6.1. [Списак награда и признања наставника, сарадника и студената за остварене резултате у научноистраживачком и раду.](#)
- Прилог 6.2. [Однос наставника и сарадника укључених у пројекте у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.](#)
- Прилог 6.3. [Однос броја SCI-индексираних радова у односу на укупан број наставника и сарадника на високошколској установи.](#)

СТАНДАРД 7: КВАЛИТЕТ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Православни богословски факултет обезбеђује потребан и довољан квалитет наставника и сарадника пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави.

Квалитет наставника и сарадника на Православном богословском факултету обезбеђује се на основу поступака и услова за избор наставника и сарадника који су утврђени *Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Београду, Статутом Православног богословског факултета, Правилником о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника Универзитета у Београду, Правилником о условима, начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника и сарадника Православног богословског факултета*, као и *Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду*.

Сви наведени документи су јавни и доступни оцени стручне и шире јавности.

Систематско праћење и оцењивање научно-истраживачке делатности, као и реалне оптерећености наставника и сарадника врши се периодично од стране Управе факултета, на основу библиографија свих наставника и сарадника, које се аутоматски генеришу из информационог система, кроз који се прати процес наставе.

Факултет спроводи дугорочну политику квалитетне селекције младих кадрова и њиховог даљег напретка, пре свега кроз подстицање најбољих студената да остану на Факултету, путем њиховог годишњег награђивања, и различите врсте усавршавања кроз студентске размене и др.

Православни богословски факултет обезбеђује својим наставницима и сарадницима перманентну едукацију и усавршавање.

Факултет такође подстиче студијске боравке, специјализације, учешћа на научним и стручним скуповима у земљи и иностранству, као и сарадњу и комуникацију са гостујућим професорима из иностранства.

Православни богословски факултет приликом избора наставника и сарадника вреднује њихов рад у настави на основу резултата студентских анкета.

1.Опис стања, анализа и процена стандарда 7

Православни богословски факултет је кроз дуги низ година доследне примене критеријума за избор у звања осигурао да наставу врши квалификован и компетентан наставни кадар. Православни богословски факултет се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава законских одредби, правила и критеријума Универзитета у Београду, одредби *Статута* Факултета и прописаних сопствених поступака и правилника, путем којих при избору оцењују научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника, као и критеријума Националног савета за високо образовање.

Процедура избора наставника и сарадника је јавна и доступна оцени стручне и шире јавности путем објављивања конкурса у новинама и на интернет страницама Факултета и Универзитета, као и излагању комисијских извештаја о избору наставника и сарадника у Библиотеци Факултета и на сајту Факултета.

Поступак за избор наставника и сарадника дефинисан је Статутом факултета и осталим општим актима. Група (према члану 10. *Статута* Факултета, у оквиру група делују катедре) предлаже покретање поступка за избор у звање и заснивање радног односа наставника и сарадника. Декану (образложеба иницијатива), а Декан упућује предлог

Наставно-научном већу. Изборно Веће доноси одлуку о расписивању конкурса за избор у звање наставника односно сарадника и одређује Комисију за писање реферата о кандидатима за избор у звање наставника и сарадника.

Изборно веће факултета чине наставници свих група (наведених у члану 10. Статута Факултета), који су у радном односу са најмање 70 % радног времена на Факултету,

Изборно веће утврђује предлог за избор у звање наставника и доноси одлуку о избору у звање сарадника, ако је присутно 2/3 чланова Већа са правом гласа.

Комисија за писање реферата о кандидатима за избор у звање наставника, односно сарадника састоји се од најмање три наставника, из уже или њој сродне научне области за коју се наставник, односно сарадник бира, од којих најмање један није у радном односу на Факултету уколико се бира наставник.

Веће научних области друштвено-хуманистичких наука Универзитета у Београду доноси одлуку о избору у звање наставника страног језика, доцента и ванредног професора, или утврђује предлог Сенату Универзитета за избор у звање редовног професора. Комплетна електронска документација о кандидатима из научних области друштвено-хуманистичких наука транспарентно се објављује на сајту Универзитета, страница Већа научних области .

На основу донете одлуке о избору у звање, декан закључује уговоре о раду на одређено или неодређено време (у случају редовног професора) у складу са одредбама *Закона о високом образовању*.

Када су у питању хумани ресурси за академско и административно особље, Православни богословски факултет врши њихов избор на основу *Статута, Правилника о систематизацији радних места* и дугорочног плана развоја.

На основу *Закона о раду* и *Статута*, декан доноси одлуку о потреби заснивања радног односа и обављања послова ненаставног особља и врши избор кандидата за послове ненаставног особља.

2.SWOT анализа квалитета наставника и сарадника

Анализирани су и квантитативно оцењени неки од следећих елемената:

- јавност поступка и услова за избор наставника и сарадника;
- систематско праћење и подстицање педагошких, истраживачких и стручних активности наставника и сарадника;
- дугорочна политика селекције наставничког и истраживачког подмлатка;
- обезбеђење перманентне едукације и усавршавања;
- вредновање педагошких способности;
- вредновање истраживачких способности;
- уважавање мишљена студената о педагошком раду наставника и сарадника.

S - (Strenght): Предности

- Потпуна јавност поступка избора: на нивоу група – предлагања, на нивоу Факултета – усвајања предлога за избор наставника и избора сарадника, а на нивоу Универзитета, избора наставника;
- Потпуна усаглашеност поступка избора наставника и сарадника са законским прописима, критеријумима Националног савета за високо образовање и стандардима за акредитацију;
- Уведена политика дугорочне селекције, сталне едукације и усавршавања и вредновања педагошких и истраживачких способности наставничког и истраживачког подмлатка,

заснована на критеријумима за избор, оценама од стране студената, учешћу на пројектима, научној продукцији и пројектовању каријере од сарадника до највиших звања.

– Постојање дугогодишње традиције студентског вредновања наставника и сарадника кроз редовне анкете +++

– Транспарентност процедуре избора наставника и сарадника доприноси објективности ++

– Постојање довољног броја квалитетних и талентованих студената на мастер и докторским студијама, чија селекција резултује довољним бројем квалитетних младих сарадника ++

– Побољшано публикување и повећан углед Факулета и Универзитета и долазак на Шангајску листу+ ++

W – (Weakness): Слабости

– Недовољно уважавање наставничких компетенција и уопште рада у настави код критеријума за изборе и унапређења ++

– Неуважавања разнородности научних области које Факултет покрива код критеријума за изборе ++

O – (Opportunities): Могућности

– Интензивирање међународне сарадње и пројеката који се баве квалитетом наставника ++

– Могућа мобилност наставника која би резултовала већим бројем професора са Факултета који би одлазили у иностранство на усавршавање као гостујући професори +++

– Све боље разумевање потреба за радом на побољшању наставе и потенцијално адекватније вредновање тог рада ++

– Отвореност европског и светског образовног простора за размену наставника и сарадника која је додатно повисила могућност стицања компетенција и подизања квалитета наставника и сарадника;

– Слаба мотивисаност студената за анкетирање и оцењивање рада наставника може бити подстакнута примарним уважавањем научних критеријума који су доминантни код избора наставника ++

– Велика заинтересованост, посебно младих и квалитетних кандидата, за рад на Факултету.

T – (Threats): Опасности

– Критеријуми напредовања су исти за читав Факултет, док научне области које наставници и катедре покривају пружају веома различите могућности за објављивање радова +++

– Оптерећеност наставника је веома различита за различите катедре, па самим тим и расположиво време за рад на публикувању ++

– Непостојање финансијских средстава којима би се награђивали посебни успеси у публикувању и научном раду ++

– Недостатак финансијских средстава за путовања на конференције и студијске посете, посебно за млађе наставнике и сараднике ++

– Искључивим фаворизовањем публикувања радова у смислу квантитета а не квалитета прети озбиљна опасност да се занемаре побољшање наставе и рад са студентима и да на тај начин опадне квалитет наставе +++

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 7

- поједноставити превише компликоване и формалне формулације критеријума;
- ставити акценат на квалитет стручних и научних радова;
- узети у обзир на објективнији начин ангажовање у настави и подизању њеног квалитета, као и у другим облицима ангажовања од кључног интереса за Факултет;
- подстицати унапређење компетенција ненаставног особља кроз стручно усавршавање и промишљену селекцију;
- наћи начине да се млађи наставни кадар адекватним системом награђивања стимулише за креативан и плодотворан истраживачки рад.

4. Показатељи и прилози за стандард 7

○Табела 7.1. [Преглед броја наставника по звањима и статус наставника у високошколској установи \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)

○Табела 7.2. [Преглед броја сарадника и статус сарадника у високошколској установи \(радни однос са пуним и непуним радним временом, ангажовање по уговору\)](#)

○Прилог 7.1. [Правилник о избору наставника и сарадника ПБФ](#)

○Прилог 7.1. [Правилник о начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа наставника УБ](#)

○Прилог 7.2. [Однос укупног броја студената \(број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма\) и броја запослених наставника на нивоу установе](#)

СТАНДАРД 8: КВАЛИТЕТ СТУДЕНАТА

1. Опис стања, анализа и процена стандарда 8

Православни богословски факултет Универзитета у Београду обезбеђује квалитет студената селекцијом студената при упису, на унапред прописан и јаван начин, оцењивањем студената током рада у настави у складу са унапред утврђеним критеријумима полагања испита, сталним анализама резултата оцењивања и пролазности студената и предузимањем одговарајућих мера у случају пропуста.

Факултет обезбеђује потенцијалним и уписаним студентима све релевантне информације и податке који су повезани са њиховим студијама. Студентска служба Факултета има посебна задужења у вези са анимирањем и информисањем потенцијалних студената. Све релевантне информације везане за студирање су доступне студентима и у писаној форми и у електронској форми на интернет страници Факултета. Такође, у циљу информисања будућих студената на интернет страници Факултета је постављен и кратак филм о студирању на факултету, као и кратке изјаве наставника, сарадника и студената о факултетском раду и животу.

При селекцији студената за упис, Факултет у складу са законом вреднује резултате постигнуте у претходном школовању и резултате постигнуте на пријемном испиту, а садржај пријемних испита је исти за сваки студијски програм основних студија јер задовољава проверу знања за упис на оба програма, док се за упис на мастер и докторске студије вреднују постигнуте резултати на претходном нивоу студија, а за докторске студије посебно научно – истраживачки рад. Такође, за други и трећи степен студија за кандидате са других факултета, односно за кандидате сазавршеним студијама из других научних области, предвиђено је полагање диференцијалних испита у циљу стицања потребног предзнања за студирање на поменути студијама. У Табели 8.1 дат је Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија на текућој школској години.

Сви елементи процеса пријема студената регулисани су следећим документима: *Статутом Универзитета у Београду, Статутом Православног богословског факултета, Правилником о студијама првог и другог степена на Православном богословском факултету, Правилником о докторским студијама* (Прилогу 8.1).

На Факултету је загарантована потпуна једнакост и равноправност студената по свим основама (раса, боја коже, пол, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест – Факултет јесте оријентисан преваходно на студије православне теологије, уз обезбеђивање релевантних знања из историје и савременог стања других верских оријентација, пре свега традиционалних цркава и верских заједница, али на њему могу студирати и припадници другачијих верских убеђења на начин прописан *Статутом*) политичко или друго опредељење, статус стечен рођењем, постојање сензорног или моторног хендикепа и имовинско стање). Обезбеђена је и могућност студирања за студенте са посебним потребама.

Студенти Факултета су унапред упознати са обавезом похађања и активног учешћа у настави. Наведена обавеза је посебно наглашена и у силабусу сваког наставног предмета као „предиспитна обавеза“, нарочито када су у питању вежбе које садрже обавезан практичан рад.

Оцењивање студената на Факултету се врши према унапред објављеним критеријумима и правилима. Силабус сваког наставног предмета садржи прецизно утврђене критеријуме и правила и доступан је студентима пре почетка наставе. За наведени процес установљени су обавезујући делови *Статута* Факултета и правилници о студирању.

Систематично се анализирају, оцењују и унапређују методе и критеријуми оцењивања студената по предметима. Методе оцењивања су прилагођене наставном предмету, а у поступак оцењивања уграђена је и оцена способности студената да примене стечена знања и вештине. Услови реализације и организација студијских програма, као и објективност, етичност и коректност наставника током оцењивања студената је, између осталог, предмет оцене студената у анкетном процесу.

Анализа успешности студирања врши се на седницама Наставно-научног већа и Већа група, а у ситуацијама неадекватне пролазности обављају се разговори са наставницима у циљу установљивања узрока и изналажења корективних решења.

Факултет је студентима омогућио одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању у складу са законом, првенствено обезбеђењем услова за рад Студентског парламента (што је детаљно описано у Стандарду 13), али и различитим другим облицима (обезбеђење простора, опреме и финансијских подстицаја за њихове активности). Посебно се, у овом смислу, истиче помоћ Факултета организовању ваннаставних активности студената (издавање студентског часописа, подстицање развоја научног и стручног стваралаштва, хуманитарних, спортских, културних активности, у вези са чим је Факултет међу првима на Универзитету усвојио *Правилник о вредновању ваннаставних активности студената*).

2.SWOT анализа квалитета студената

S– (STRENGTH) ПРЕДНОСТИ:

- Потпуно и детаљно дефинисане процедуре и критеријуми пријема студената, процедуре и информације о студијама и процедуре и критеријуми оцењивања на сваком наставном предмету и години студија++++
- Потпуно и детаљно дефинисане процедуре и критеријуми пријема студената, процедуре и информације о студијама и процедуре и критеријуми оцењивања на сваком наставном предмету и години студија+++
- Обезбеђена једнакост и равноправност студената при пријему и у току студија, по свим основама, укључујући и студенте са посебним потребама, као и одговарајућа инфраструктура за те студенте+++
- Заступљеност рада на планирању и развоју каријере студената, у оквиру основних и мастер студија – великом могућношћу избора изборних предмета, заступљеношћу практичног и истраживачког рада на наставним предметима у оквиру предиспитних обавеза типа домаћих задатака, семинарских радова и пројеката који су оријентисани на студије случајева из реалних процеса рада у пастирском и катихетском деловању, обавезама у виду студентске праксе на свим нивоима студија, а на докторским студијама учешћем у научноистраживачким пројектима које реализује Факултет и издавачкој делатности и стручним пројектима Института за теолошка истраживања, Педагошко-катихетског института, Института за систематско богословље, Библијског института и Института за литургику и Црквену уметност+++

- Уведене методе, поступци, критеријуми и пракса оцењивања, од стране студената, студијских програма, наставних предмета и исхода учења, на свакој години студија и поступци реализације корективних мера+++
- Уведени поступци анализе пролазности студената по студијским програмима и годинама студија+++
- Суштински обезбеђена слобода студентског организовања и формално обезбеђено учешће студената у одлучивању+++

W – (WEAKNESS): СЛАБОСТИ:

- Још увек недовољна усклађеност метода оцењивања са исходима студијских програма, на свим наставним предметима+++

O – (OPPORTUNITIES) МОГУЋНОСТИ:

- Уређеност критеријума, прописа, стандарда и поступака за рад у високообразовној делатности у Србији+++
- Отварање европског и светског образовног простора за размену студената и повишена могућност стицања потребних компетенција и подизања квалитета студената++
- Велика заинтересованост, посебно најбољих студената, за сопствени утицај на квалитет исхода учења на Факултету++

T – (THREATS) ОПАСНОСТИ:

- Недовољан улазни квалитет потенцијалних студената изазван стањем у просветном систему Републике Србије и малом вероватноћом запошљавања++
- Нелојална конкуренција у систему високог образовања у Србији, изазвана одлукама државних органа и праксом оснивања студијских програма без консултовања са матичним факултетима++

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета студената

SWOT анализа квалитета студената на Факултету је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности:

- Стално подизати ниво улаза, односно привлачити најбоље кандидате из средњих школа у Србији и региону, за упис на студијске програме Факултета, промоцијом сопствених студијских програма и њихових исхода учења, могућностима стицања знања, вештина, истраживачког потенцијала и компетенција за запошљавање, могућностима интернационализације у облику размене студената. Задужени: наставници и сарадници, руководиоци студијских програма, шефови катедри, рок: стална активност;
- Потпуно ускладити методе оцењивања са исходима студијских програма, на свим наставним предметима. Задужени: наставници, руководиоци студијских програма, шефови катедри, рок: – стална активност;
- И даље организовати анализу пролазности студената по предметима, програмима и годинама студија и применити корективне мере. Стална активност.

4. Показатељи и прилози за стандард 8

Табела 8.1. [Преглед броја студената по студијским програмима и годинама студија на текућој школској години](#)

Табела 8.2. [Стопа успешности студената](#)

Табела 8.3. [Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове \(60\), \(37-60\) \(мање од 37\) за све студијске програме по годинама студија.](#)

Прилог 8.1. [Правилник о процедури пријема студената: прилог први, прилог други](#)

Прилог 8.2. [Правилник о оцењивању: први део, други део, трећи део, четврти део, пети део](#)

Прилог 8.3. [Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања](#)

СТАНДАРД 9: КВАЛИТЕТ УЦБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА

1.Опис стања, анализа и процена стандарда 9

Православни богословски факултет Универзитета у Београду је *Статутом* увео одредницу везану за своју издавачку делатност којом је дефинисана и делатност издавања уџбеника, а процес обезбеђења ресурса ове врсте је подржан *Правилником о уџбеницима и другој наставној литератури* чијом применом се студентима обезбеђују уџбеници и друга литература неопходну за савлађивање градива, у потребној количини и на време.

Настава из сваког наставног предмета је покривена одговарајућим уџбеницима и другим училима, а у силабусу тих предмета који је студентима унапред познат и објављен на интернет страници Факултета, садржан је попис литературе којом је обухваћен целокупан садржај сваког наставног предмета. На Православном богословском факултету студентима је на располагању библиотека опремљена потребним бројем библиотечких јединица и опремом за рад. У саставу библиотеке је и читаоница са преко 40 места за студенте. У Табели 9.1 су приказани број и врста библиотечких јединица на Православном богословском факултету.

Ради обезбеђења квалитета уџбеника, литературе и библиотечких ресурса Православни богословски факултет је, поред *Правилника о уџбеницима и издавачкој делатности*, донео и *Правилник о раду Библиотеке Православног богословског факултета Универзитета у Београду*, који се налазе у Прилогу 9.1 овог Извештаја. У складу са напред наведеним актима и документима, Факултет систематично анализира и оцењује квалитет уџбеника и других учила у погледу квалитета садржаја, структуре, стила и обима (усклађености са бројем ЕСПБ бодова). У зависности од резултата анализе, врши се замена путем обнављања издања или замене другим уџбеником, према *Плану издавачке делатности* који се на Факултету доноси за сваку годину.

Фонд Библиотеке се састоји од уџбеничке, научне и стручне литературе. Постоји довољан број уџбеника, приручника, енциклопедија, зборника радова и речника потребних за рад. Књижни фонд чини преко 150.000 књига од којих је велики број уџбеника и јединица из општег фонда. Око 25.000 наслова су на страним језицима. На располагању су преко 2.000 наслова серијских публикација. У библиотеци се чува око 2.000 дипломских, мастер и специјалистичких радова, магистарских теза и докторских дисертација. Читаоница и просторије намењене за смештај библиотечког фонда, архивског и осталог електронског материјала, смештене су у одговарајућем делу зграде како би се студентима, наставном и ненаставном особљу и осталим корисницима пружили одговарајуће услове за рад.

За потребе корисника библиотека има развијену међубиблиотечку позајмицу са другим библиотекама у земљи, а преко Универзитетске библиотеке Светозар Марковић и са библиотекама у иностранству.

Библиотека има приступ интернету преко академске рачунарске мреже Универзитета у Београду (АМРЕС). Број запослених у Библиотеци и пратећим службама, као и врста и ниво њихове стручне спреме, усклађени су са националним и европским стандардима за пружање ове врсте услуге.

Компетентност и мотивисаност особља за подршку у Библиотеци, Читаоници и Рачунарском центру се континуирано прати, оцењује и унапређује.

Студенти су систематски упознати са начином рада у Библиотеци и Рачунарском центру, а коришћење Библиотеке и приступ њеном комплетном фонду обезбеђен је 24 часа дневно.

Студентима је обезбеђено преко 20 рачунара у рачунарским учионицама и бесплатан приступ интернету.

Православни богословски факултет посебну пажњу посвећује обезбеђивању потребних информатичких ресурса за потребе наставног и научноистраживачког процеса. Разноврсност и сложеност области у којима Факултет реализује те процесе се директно одражава на разноврсност потреба у информатичким ресурсима у погледу опреме, а нарочито у погледу одговарајућих савремених програмских алата неопходних за достизање потребног нивоа квалитета. У том смислу су информатички ресурси којима Православни богословски факултет располаже знатни, али је сталан проблем обезбеђење одговарајућих, лиценцираних софтверских алата.

2.SWOT анализа квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

S – (Strength): Предности

- Постојање општих аката о уџбеницима и издавачкој делатности и поступање по њиховим одредбама и одговарајућим процедурама; ++
- Релативно добра покривеност наставних предмета уџбеницима и осталим училима; +++
- Висока разноврсност структуре и значајан обим библиотечког фонда; ++
- Поседовање довољног броја информатичких ресурса – рачунара и друге припадајуће опреме, интернета/интранета, веза факултетске библиотеке са библиотекама у земљи и иностранству и њен приступ референтним базама података часописа, уџбеника и других литературних извора; +++
- Усклађеност броја и структуре запослених у Библиотеци и другим релевантним службама са националним и европским стандардима за пружање ових услуга студентима, наставницима и сарадницима; +++
- Успостављени одговарајући просторни услови за рад у Библиотеци, Рачунарском центру и другим просторима, са радним временом које је у потпуности прилагођено студентима, наставницима и сарадницима као и свим корисницима Библиотеке Православног богословског факултета. ++

W – (Weakness): Слабости

- Још увек нема потпуне покривености наставних предмета сопственим уџбеницима и осталим училима; +
- Неравномерност структуре библиотечког фонда – већина наслова је из основних богословских дисциплина са недовољном заступљеношћу научних области новијих студијских програма; ++
- Недовољни информатички ресурси у погледу броја и структуре лиценцираних софтверских алата. ++

O – (Opportunities): Могућности

- Доступност референтних база података часописа, уџбеника и других литературних извора путем Библиотеке Факултета, Универзитета и академске мреже. ++

T – (Threats): Опасности

– Недовољан ниво улагања државе у образовну и научноистраживачку делатност, што се посебно рефлектује на могућност обезбеђивања уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса. ++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

SWOT анализа квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса на Православном богословском факултету Универзитета у Београду је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности:

– У поступку планирања пословања Факултета у укупном буџету наставити са повећавањем учешћа средстава за обезбеђење потребне литературе, првенствено за подстицање сопствене издавачке делатности и системски засновану набавку. Задужени: управа Факултета,

4. Показатељи и прилози за стандард 9

о Табела 9.1. Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи: [први део](#), [други део](#)

о Табела 9.2. [Попис информатичких ресурса](#)

о Прилог 9.1 [Општи акт о уџбеницима](#), [Правилник о раду библиотеке](#) и [Правилник Библиотеке ПБФ о легатима и библиотекама целинама](#).

о Прилог 9.2. [Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на високошколској установи \(са редним бројевима\)](#)

о Прилог 9.3. [Однос броја уџбеника и монографија \(заједно\) чији су аутори наставници запослени на установи са бројем наставника на установи](#)

СТАНДАРД 10: КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ

Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке се обезбеђује утврђивањем надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку и перманентним праћењем и провером њиховог рада.

1.Опис стања, анализа и процена стандарда 10

На Православном богословском факултету су, путем *Статута, Правилника о организацији и систематизацији послова ПБФ* и организационом шемом, прецизно утврђене надлежности и одговорности органа управљања и јединица за ненаставну подршку. Тиме се, као и сталним надзором и провером њиховог рада од стране *Савета Факултета* и других надлежних органа обезбеђује квалитет управљања Факултетом у целини.

Органи управљања и органи пословођења, њихове надлежности и одговорности у организацији и управљању Факултетом су утврђени *Статутом, Правилника о организацији и систематизацији послова ПБФ* и организационом шемом, у свему у складу са законом.

Наведеним документима дефинисани су: структура, организационе јединице, њихов делокруг рада, као и њихова координација.

Из организационе шеме Факултета се види:

- да је највиши орган управљања Савет Факултета;
- да је извршно управљање у надлежности декана, продекана и Деканског колегијума;
- да административним процесима руководи секретар факултета;
- да су стручни органи Факултета Наставно-научно веће, Изборно веће, већа група и катедри и Веће докторских студија;
- да су наставни и научни процеси организовани у седам група (поред којих постоји и Катедра за филологију) којима управљају шефови група и шефови припадајућих катедри;
- да су структуре ненаставне подршке организоване у пет стручних служби и Библиотеци;
- да посебну целину чине пет интерних организационих јединица: Институт за теолошка истраживања, Педагошко-катихетски институт, Библијски институт, Институт за литургику и црквену уметност и Институт за систематску теологију, као специфична подршка научноистраживачким и наставним и процесима.

Факултет систематски надзире и оцењује сопствену организацију и квалитет управљачких процеса, као и рад управљачке структуре и ненаставне подршке и предузима мере за њихово унапређење.

Активности надзора и оцењивања се реализују путем Савета Факултета који, поред доношења одлука из своје надлежности, годишње анализира извештаје о раду и квалитету рада и одлука извршних управљачких структура Факултета, група, стручних служби, Библиотеке и института.

Организација, делатност и пословање Православног богословског факултета у Београду, процедуре избора, овлашћења и начин одлучивања факултетских органа и

тела, као и друга питања значајна за делатност и пословање Факултета, регулисана су *Статутом* Факултета (у даљем тексту *Статут*).

Важећи *Статут* је донео Савет Православног богословског факултета у Београду, на седницама одржаним 25.маја и 16.октобра 2018. године, на предлог Наставно-научног већа Факултета, а у складу са *Законом о високом образовању* („Службени гласник РС“ број 88/17) и *Статутом Универзитета у Београду*. Сенат Универзитета је усвојио Статут 23.новембра 2018.године када је он ступио на снагу.

Статутом је прописано да је орган управљања Савет факултета.

Члан 24. Статута утврђује састав Савета као органа управљања:

Савет је орган управљања Факултета.

Савет има 27 члана, од којих су 15 представници Факултета које именује Веће, 8 чланови које именује Влада и 4 чланови које бира Студентски парламент/Заједница студената Факултета.

Оснивач именује чланове Савета Факултета из реда истакнутих личности из научне, односно стручне области у којој је Факултет, као и из просвете, културе, уметности или привреде, који нису запослени, нити на други начин радно ангажовани на Факултету.

Мандат чланова Савета траје три године.

Изузетно, мандат чланова Савета – представника студената траје једну годину

Члан 25. Статута дефинише поступак за избор и разрешење чланова Савета факултета:

Кандидате за чланове Савета предлаже Веће.

Веће бира чланове Савета тајним гласањем, већином гласова укупног броја чланова Већа (наставника и сарадника).

Студентски парламент бира чланове Савета из реда студената који су по први пут уписали годину у школској години у којој се избор врши.

Студентски парламент ближе уређује поступак кандидовања и начин спровођења тајног гласања.

Члана Савета може разрешити орган који га је изабрао, по властитој иницијативи или на предлог Већа, већином гласова укупног броја чланова.

Чланом 26. Статута утврђен је начин руковођења Саветом. Савет има председника и заменика председника. Председник руководи радом Савета.

Председник Савета бира се из реда чланова – представника Факултета. Председника и заменика председника Савет бира тајним гласањем, већином гласова укупног броја чланова.

Надлежности и начин рада Савета дефинише члан 27. Статута који гласи:

Савет:

- 1) доноси *Статут* на предлог Већа;
- 2) бира и разрешава декана и продекане;
- 3) доноси финансијски план Факултета, на предлог Већа;
- 4) усваја извештај о пословању и годишњи обрачун Факултета, на предлог Већа;
- 5) усваја план коришћења средстава за инвестиције на предлог Већа;
- 6) даје сагласност на одлуке о управљању имовином Факултета;
- 7) даје сагласност на расподелу финансијских средстава;
- 8) доноси одлуку о висини школарине на предлог Већа;
- 9) подноси Влади извештај о пословању најмање једанпут годишње;
- 10) утврђује предлог статусних промена, промена назива и седишта Факултета;
- 11) утврђује *Стратегију за обезбеђење квалитета* на Факултету;
- 12) бира председника и заменика председника Савета;
- 13) именује органе управљања, односно представнике у органима управљања организација чији је оснивач Факултет и обавља друге послове у вези са оснивачким правима, у складу са законом и овим *Статутом*;

14) разматра питања студентског стандарда и даје предлоге надлежним органима за унапређивање стања у тој области;

15) одлучује по жалби против првостепених одлука декана, уколико актима Факултета није другачије одређено;

16) надзире поступање декана ради извршења аката просветног инспектора из члана 135.став 3 тачка 5) и 6) Закона;

17) обавља и друге послове у складу са законом и овим *Статутом*.

О питањима из става 1. овог члана Савет одлучује већином гласова укупног броја чланова. Изузетно, одлуку о утврђивању предлога о свим врстама статусних промена Савет доноси двотрећинском већином гласова укупног броја чланова. О утврђеном предлогу из става 1. тачка 10) овог члана, одлуку доноси Влада, по прибављеном мишљењу Савета Универзитета и Националног савета за високо образовање.

Предлоге из ст. 1. и 3. овог члана утврђује Веће.

По Статуту, орган пословођења је декан, као први човек Факултета и његов руководилац. Права и обавезе декана утврђена су чланом 17. Статута.

Декан:

1) заступа и представља Факултет;

2) организује и усклађује рад и руководи радом и пословањем Факултета;

3) брине се о поштовању и спровођењу црквеног поретка и о спровођењу црквених надлежности предвиђених овим Статутом

4) доноси опште акте у складу с овим Статутом;

5) предлаже Савету мере за унапређење рада Факултета;

6) спроводи одлуке Савета;

7) предлаже пословну политику и мере за њено спровођење;

8) наредбодавац је за извршење финансијског плана;

9) предлаже Савету годишњи програм рада и финансијски план и подноси најмање једном годишње извештај о пословању и годишњи обрачун Факултета;

10) закључује уговоре у име Факултета;

11) учествује у раду Савета без права гласа;

12) потписује дипломе и потписује, односно овлашћује продекана да потписује додатак дипломи;

13) организује и контролише наставни, научни и истраживачки рад на Факултету;

14) одређује појединачно радно ангажовање наставника и сарадника у научно-истраживачким пројектима, одговара за остварење научне и образовне делатности;

15) предлаже Савету оснивање легата и фондова;

16) врши наредбодавна права у погледу располагања финансијским средствима у оквиру утврђеног финансијског плана;

17) доноси решења из области радног односа;

18) одлучује о пословима из стамбене области;

19) предлаже Комисију за упис и Комисију за спровођење квалификационог и диференцијалног испита;

20) одлучује о заснивању радног односа у складу са Законом;

21) именује Издавачки савет Факултета и главне и одговорне уреднике појединих библиотека, као и главног и одговорног уредника часописа „Богословље“, а на његов предлог и чланове редакције;

22) обавља и друге послове утврђене законом, *Статутом* и другим општим актима Факултета.

Декан је самосталан у обављању послова из свог делокруга, а за свој рад је одговоран Савету.

Декан најмање једном годишње подноси извештај Савету.

Декан може за одређене правне радње пуномоћјем овластити друга лица на Факултету. По члану 18. *Статута*, Декан може, ради разматрања питања из своје надлежности регулисаних чланом 17. овог Статута и заузимања ставова о њима, образовати Декански колегијум.

Чланови Деканског колегијума су: декан, продекани из реда наставног особља и секретар Факултета.

Статутом су у члану 19. дефинисани начин избора и разрешења декана, трајање мандата и сл.

Декан се бира без конкурса из реда редовних професора који су у радном односу са пуним радним временом на Факултету, на период од три школске године, са могућношћу једног поновног избора.

Кандидата за декана предлаже Веће тајним гласањем.

Савет може тајним гласањем да бира декана предложеног од стране Наставно-научног већа.

За декана је изабран кандидат који је добио већину гласова укупног броја чланова Савета.

Ако декан не добије потребну већину, Савет на истој седници именује вршиоца дужности декана.

Новоизабрани Декан ступа на дужност 1. октобра године у којој је изабран.

Статут у члану 20. утврђује на који начин декану може престати мандат пре истека времена на које је изабран:

- 1) на лични захтев;
- 2) ако престане да испуњава услове предвиђене за избор;
- 3) ако се стекне нека од околности из члана 54. став 3. Закона о високом образовању;
- 4) разрешењем.

У члану 21. *Статута* дефинисани су услови под којима декан може бити разрешен дужности, као и начин на који се поступак спроводи.

Статутом Факултета утврђене су организационе јединице у оквиру Факултета у оквиру којих се остварује делатност Факултета.

Према члану 10. Статута научно-наставне јединице на Факултету су групе и катедре.

Катедра је основна научно-наставна јединица у којој се обавља научно-истраживачки рад и организује настава из сродних научних и наставних предмета.

Сродне катедре сачињавају групу.

На Факултету постоје следеће групе у оквиру којих су организоване катедре:

1. Група за библијско богословље са катедрама за:
  - Свето писмо Старог завета
  - Свето писмо Новог завета
2. Група за систематско богословље са катедрама за:
  - Догматику
  - Етику
3. Група за философију са катедром за философију
4. Група за историју Цркве са катедрама за
  - Општу историју Цркве
  - Историју Српске цркве
5. Група за патрологију са катедром за патрологију
6. Група за литургику и Црквено право са катедрама за:
  - Литургику
  - Канонско право
7. Група за катихетско и пастирско богословље са катедром за пастирско богословље
8. Катедра за филологију.

Православни богословски факултет у свом саставу има и особље које не учествује директно у настави – ненаставно особље (у радном односу је 38 радника), које је организовано у оквиру Секретаријата, као стручне службе и Библиотеке.

Стално запослено ненаставно особље има потребне квалификације и довољан број радника који је потребан као подршка за квалитетно држање наставе и одвијање научноистраживачког рада.

Чланом 111. Статута утврђене су стручне службе Факултета.

Стручне службе (Секретаријат) Факултета и Библиотека обављају послове за потребе Факултета.

Стручне службе су:

- служба за студенска питања
- служба за опште и правне послове
- служба за финансијско и материјално пословање
- служба за техничке послове
- служба за информационо-документационе послове

Стручним службама руководе управници служби које поставља декан.

Радом стручних служби Факултета руководи секретар Факултета

Статут чланом 109. прописује да стручне, административне и техничке послове, укључујући правне, рачуноводствено-финансијске, студијско-аналитичке, информатичке, библиотечке и друге на факултету обављају запослени који испуњавају услове утврђене општим актом о систематизацији, као и да се пријем у радни однос ових лица може спровести под условом да је радно место предвиђено општим актом о систематизацији и ако су средства за његово финансирање обезбеђена.

Општи акт о систематизацији који се примењује на Православном богословском факултету у Београду зове се *Правилник о систематизацији послова и радних места*. Овај општи акт детаљно описује организацију и систематизацију послова.

Овај акт детаљно прописује сва задужења, описује посао и одговорности запослених на Факултету, потребну стручну спрему и број извршилаца, у зависности од радног места. Комплетан правилник дат је у прилогу.

Детаљан шематски приказ организационе структуре која је дефинисана општим актима факултета дат је у прилогу.

Органи управљања и пословођења прате, евидентирају, разматрају и одговарају или предузимају одговарајуће мере у складу са предлозима и примедбама или притужбама на квалитет рада запослених.

Поред тога, Православни богословски факултет у Београду систематски прати и оцењује квалитет управљачког и ненаставног особља помоћу анкета. Факултет анкетира студенте о раду служби Факултета и управе Факултета. Резултати анкете се разматрају кроз извештаје.

Детаљни резултати анкете о оцени квалитета рада служби Факултета од стране студената дати су у прилогу. Овим путем добијене су позитивне повратне информације о раду на основу којих се може проценити да је начин рада добар и да треба тако наставити, и добијене су негативне повратне информације на основу којих се рад може побољшати.

2. SWOT анализа

S - (Strength): Предности

- Надлежности органа управљања, пословођења и стручних органа су прецизно дефинисане +++
- Организациона структура је прецизно дефинисана +++

– Информације о раду стручних служби и органа управљања су јавно доступне ++

O – (Opportunities): Могућности

– Прављење програма за стално усавршавање и образовање ненаставног особља ++
– Увођење нових метода за систематско оцењивање квалитета рада стручних служби и квалитета управљања +++

W – (Weakness): Слабости

– Систематско праћење квалитета обухвата мали број метода +++
– Недовољно прецизно дефинисани услови за напредовање ненаставног особља ++

T – (Threats): Опасности

– Може се десити да дефинисана организација не покрива најбоље стварне потребе +
– Недовољно интересовање за примену закључака донетих у процесу праћења квалитета ++

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 10

– Потребно је увести више систематских метода за мерење и проверу квалитета управљања факултетом, и квалитета рада стручних служби Факултета. Потребно је чешће анкетирати и запослене.
– Потребно је вршити још већу (систематску) проверу ефикасности организационе структуре која је дефинисана општим актима Факултета, и по потреби је прилагођавати.

4. Показатељи и прилози за стандард 10

о Табела 10.1. [Број ненаставних радника стално запослених у високошколској установи у оквиру одговарајућих организационих јединица](#)

о Прилог 10.1. [Шематска организациона структура високошколске установе](#)

о Прилог 10.1.1. [Извод из Статута високошколске јединице](#)

о Прилог 10.2. [Анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби и предлози за побољшање 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018](#)

СТАНДАРД 11: КВАЛИТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ

Православни богословски факултет смештен је у Београду (Општина Палилула), у улици Мије Ковачевића 116. Зграда Факултета саграђена је 1995. године, а редовно извођење наставе обавља се од 1996. године. Факултет поседује још једну зграду на територији Београда, у улици Мије Ковачевића бр. 11, коју још увек користи Богословија Св. Саве. Поступак за њено пресељење на другу адресу и враћање зграде у посед Факултета, а у договору са Министарством просвете, науке и технолошког развоја, још увек је у току.

Факултет обезбеђује простор за извођење наставе, и то: објекте са најмање 4 м² бруто простора по студенту, односно 2 м² по студенту за извођење наставе по сменама, амфитеатре, учионице, просторије за извођење наставних вежби, као и библиотечки простор и читаоницу у складу са потребама образовног процеса у пољу теолошких наука, одговарајући радни простор за наставнике и сараднике, место у амфитеатрима, учионицама, вежбаоницама за сваког студента.

Све просторије на Факултету повезане су у рачунарску мрежу са приступом свим сервисима Академске мреже Србије. Сви наставнички кабинети, канцеларије и просторије студентских организација поседују рачунаре и неопходну рачунарску опрему са приступом интернету који обезбеђује АМРЕС. Такође већи део зграде Факултета покривен је *eduroam* системом који омогућава бежични интернет намењен студентима, наставном и ненаставном особљу запосленом на Факултету.

За часове предаха наставном особљу на располагању је професорски клуб.

Факултет има простор за административне послове, и то седам канцеларија за потребе Студентске службе и Секретаријата. Простор који Факултет обезбеђује за потребе наставе и за потребе управе задовољава одговарајуће урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове. Простор се налази у објектима који имају потребне грађевинске и употребне дозволе.

Факултет обезбеђује потребну техничку опрему за савремено извођење наставе у складу са потребама студијских програма, обезбеђује опрему и извођење наставе у складу са здравственим и сигурносним стандардима.

Факултет обезбеђује простор за рад Студентског парламента.

У приземљу Факултета се налази реновирана књижара-скриптарница у којој се могу, поред осталог, купити и уџбеници за праћење наставе.

Факултет је захваљујући средствима добијеним од министарства задуженог за просвету, у претходних шест година изводио више радова на унапређењу простора и опреме те је тако:

- Извршена замена прозора на згради ПБФ, током неколико протеклих година;
- Постављен видео надзора у згради Факултета;
- Извршена санација светлоносног крова;
- Извршена набавка значајне количине рачунарске опреме;
- Извршена набавка и уградња више клима уређаја током година за семинаре, кабинете и канцеларије.

2. SWOT анализа стандарда 11

S - (Strength): Предности

- Факултет и поред мање квадратуре обезбеђује одговарајући простор за несметано извођење наставе и колоквијума на свим нивоима студија ++
- Добро опремљени амфитеатри и учионице, прилагођени савременој настави ++
- Снажна локална мрежа инсталирана у свим просторијама +++
- Брза веза са интернетом, бежична WiFi мрежа и сервис eduroam (education roaming) за бесплатан приступ интернету, који наставници и студенти Факултета могу користити на многим образовним и научно-истраживачким институцијама у свету +++

W – (Weakness): Слабости

- Пожељна је већа читаоница +
- Расположиви простор за извођење наставе одговара траженим критеријумима, али Факултету је потребно много више простора ++
- Колоквијуми и испити се држе суботом +
- Велико оптерећење учионица представља проблеме у прављењу распореда часова, па захтева одржавање целодневне наставе, у две смене, од 8 до 20 часова +
- Један број запослених, нарочито асистената и професора, користи неклиматизоване просторије ++
- Потребно је побољшање климатизације у амфитеатрима, слушаоницама и учионицама ++

O – (Opportunities): Могућности

- Област студирања на даљину представља значајан потенцијал за ширење без велике потребе за додатним простором +++
- Нове генерације сарадника и наставника, регрутованих из реда најбољих студената, представљају ризницу идеја за модернизацију и ширење студијских програма, уз превазилажење разних проблема изазваних недостатком средстава +++

T – (Threats): Опасности

- Ограниченост расположивог простора отежава ширење Факултета, пријем нових наставника и сарадника +
- Недостатак простора може се одразити лоше по студенте због проблема у прављењу оптималног распореда извођења наставе ++
- Трошкови одржавања зграде све су већи, што Факултет тешко покрива из својих средстава ++

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 11

- Враћање зграде у улици Мије Ковачевића 11, коју користи Богословија Св. Саве, у посед Факултета, или обезбеђивање другог простора за рад Факултета;
- Даља санација вертикала мокрих чворова у згради Факултета;
- Уградња инсталације за аутоматску дојаву и гашење пожара у депоу књига, библиотеке Факултета –стална активност до одобрења средстава (подношење захтева до одобрења средстава Министарства просвете) ;
- Радови на замени крова капеле Св. Јована Богослова
Опремање наставног простора-капеле Св. Јована Богослова – стална активност до одобрења средстава (подношење захтева до одобрења средстава Министарства просвете)
- Набавка рачунара, рачунарске и техничке опреме – стална активност до одобрења средстава (подношење захтева до одобрења средстава Министарства просвете) ;

- Унапређење видео надзора у згради ПБФ;
- Тражење алтернативних начина финансирања, јер финансијских средстава у времену светске економске кризе има све мање на располагању; непредвидивост трајања кризе, уз мала улагања државе у образовање и науку, утиче на то да још увек нису испуњена сва очекивања и жељена наставника и истраживача Факултета за набавком потребне опреме за наставне и научно-истраживачке активности.

Табела 11.1 - Укупна површина (у власништву високошколске установе и изнајмљени простор) са површином објеката (амфитеатри, учione, лабораторије, наставне базе, организационе јединице, службе)

Укупан број студената: 1603

Укупна бруто површина у установи	Број	Број места	Укупна површина (м ²)	
Просторија (редни број)				
1	Амфитеатар	2	625	465,06
2	Слушаоница,учионица	13	397	607,62
3	Вежбаоница	2	168	189,19
4	Компјутерске лабораторије	1	30	54,55
5	Радионице	1	1	10,50
6	Библиотека	1	2	24,50
7	Читаоница	1	40	100,32
8	Сала	1	16	38,90
Укупно21	1279		1.490,64	
9	Наставни кабинети	24	29	382,71
	Канцеларија			
10	Студентска служба	2	5	71,28
11	Секретаријат	1	1	24,82
12	Студентски парламент	1	5	12,00
13	Бифе	1	1	10,02
14	Тоалет	4	0	55,98
15	Остало	16	37	5.214,57
16	Остало стара зграда	1	0	8.242,30
	50 78		13.989,26	
УКУПНО	71	1357	15.479,90	8,422 m2 по студенту

Табела 11.2 – Листа опреме у власништву високошколске установе која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

СТАНДАРД 12: ФИНАНСИРАЊЕ

Квалитет финансирања високошколске установе обезбеђује се кроз квалитет извора финансирања, финансијско планирање и транспарентност у употреби финансијских средстава, што доводи до финансијске стабилности у дугом року.

1)Опис стања, анализа и процена стандарда 12

Православни богословски факултет у Универзитета у Београду има дугорочно обезбеђена финансијска средства неопходна за реализацију наставно-научног процеса, научноистраживачких пројеката и професионалних активности што осигурава финансијску стабилност у дугом року.

Финансирање Факултета дефинисано је следећим прописима:

1. *Закон о високом образовању,*
2. *Уредба о нормативима и стандардима услова рада универзитета и факултета, и*
3. *Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама.*

Извори финансирања Православног богословског факултета су:

1. средства која обезбеђује Република Србија као оснивач,
2. школарине,
3. средства за финансирање научноистраживачког и стручнограда,
4. пројекти и уговори у вези са реализацијом наставно-научног процеса,
5. накнаде за комерцијалне и друге услуге,
6. донације, поклони и завештања и
7. други извори у складу са законом.

Факултет је усвојио финансијски план којим је планирао распоред и намену финансијских средстава. Финансијским планом обезбеђена је финансијска стабилност и ликвидност у дужем временском периоду.

Средства која обезбеђује оснивач, односно Република Србија, Факултет стиче дугорочно за спровођење одобрених, односно акредитованих студијских програма. Средства за обављање делатности у току једне школске године обезбеђују се на основу програма рада Факултета, а на основу *Уредбе о нормативима и стандардима услова рада универзитета и факултета* за делатности које се финансирају из буџета Републике. У случају када би оснивач у потпуности и редовно испуњавао преузете обавезе, ова средства би била довољна за обезбеђење несметаног извођења наставе најмање за период законом прописаног трајања студијских програма који се остварују на Факултету, а за финансирани број буџетских студената.

Сопствени приходи Факултета омогућавају обављање научно-истраживачког и развојног рада на Факултету, одржавање постојећег нивоа али и повећање квалитета наставе током године, ако оснивач не обезбеди предвиђена средства. С обзиром да Факултет има дугу традицију и континуитет у прибављању сопствених средстава, може се рећи да и ова средства имају континуални карактер.

Савет Факултета самостално планира распоређивање финансијских средстава, чиме обезбеђује финансијску стабилност и ликвидност у извршењу своје друштвене функције. Извори финансирања Факултета су јавни, а информације о њима и висини

средстава доступна су кроз извештаје о пословању које усваја Савет Факултета. Факултет је обезбедио јавност и транспарентност својих извора финансирања и начина употребе финансијских средстава кроз извештај о попису имовине и обавеза, план јавних набавки и годишњи финансијски извештај који усваја Савет Факултета.

2. SWOT анализа стандарда 12

S – (Strength): Предности

- Традиција и углед Факултета у непосредном окружењу, као и разноврсност квалитетних студијских програма привлаче младе људе (студенте) +++
- Дугорочна финансијска сигурност Факултета као буџетске установе +++
- Постојање научних пројеката које финансира Министарство просвете и науке за руководиоце има запослене наставнике са пуним радним временом на Факултету +++
- Факултет има могућност да у законским оквирима самостално финансијски одлучује, доноси финансијске планове и располаже приходима +++

W – (Weakness): Слабости

- Средства опредељена у буџету Републике Србије за финансирање наставно-научних процеса не прате реформу високог образовања и често су недовољна +++
- Смањивање броја студената прети и због смањеног наталитета у Србији и континуираног иселјавања младе популације ++
- Низак проценат издвајања за просвету и науку представља проблем за државне високошколске установе дуги низ година ++
- Низак проценат учешћа осталих сопствених прихода (мимо школарина) представља значајан проблем у финансирању +++

O – (Opportunities): Могућности

- Даљи развој и унапређење научно-истраживачка активност на Факултету ++
- Увођење заједничких студијских програма са високошколским установама из земље и иностранства ++
- Већи број страних самофинансирајућих студената +++

T – (Threats): Опасности

- Могућност смањења броја уписаних самофинансирајућих студената због опште неповољне финансијске ситуације +++
- Могућност смањивања финансијске аутономије високошколских установа ++

3. Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 12

- Континуираним радом и напорима свих наставника и сарадника одржати и унапређивати квалитет студијских програма и углед Факултета.
- Стимулисати наставнике за учешће на домаћим и међународним пројектима.

- Повећати удео сопствених средстава које факултет самостално остварује пружањем комерцијалних услуга (издавачка и књижарска делатност и евентуално организација курсева, додатних обука и сличних активности).
- Наставити са улагањем сопствених прихода у опремање наставно-научних простора и одржавања зграде.
- Унапређивати кадровску и техничку логистику за налажење, конкурисање и администраирање међународних пројеката, као и развој издавачке и књижарске делатности.

4. Показатељи и прилози за стандард 12

- Прилог 12.1. [Финансијски план](#)
- Прилог 12.2. [Финансијски извештај за претходну календарску годину](#)

СТАНДАРД 13: УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА

1. Опис стања, анализа и процена стандарда

Православни богословски факултет Универзитета у Београду обезбеђује одговарајућу улогу студената у процесу обезбеђења квалитета и то кроз рад студентских организација и студентских представника у органима Факултета, као и кроз анкетирање студената о квалитету високошколске установе.

Студентски парламент Факултета је конституисан. На основу *Статута* Факултета и предлога Комисије за спровођење првих избора за Студентски парламент, извршена је равномерна расподела мандата у студентском парламенту Факултета, све у организацији и под надзором студентских организација.

О правима и интересима студената брине се и студент продекан. Студент продекан учествује у раду свих органа Факултета (Наставно-научног већа, Савета факултета) где заступа студентске ставове и интересе, износи и решава проблеме, доприноси побољшању наставног процеса и слично.

Представници студената су чланови Комисије за обезбеђење и унапређење квалитета Факултета и они дају своје мишљење о стратегији обезбеђења квалитета, стандардима, поступцима и документима којима се обезбеђује квалитет процеса рада Факултета, као и о резултатима самовредновања и оцењивању квалитета.

Студенти су активно укључени у процес самовредновања и провере квалитета на Факултету, заступљеношћу у свим релевантним органима Факултета. (Прилог 13.1)

Суштинско учешће студената у самовредновању и провери квалитета на Факултету је организовао путем анкетирања студената којим се испитују ставови и мишљења студената из свих области које се проверавају у процесу самовредновања. Мишљење студената о квалитету процеса и ресурса Факултета обезбеђује се путем следећих анкета:

- Анкета о вредновању педагошког рада наставника и сарадника Факултета
- Вредновање квалитета и услова студирања
- Анкета за дипломиране студенте.

Правилник о студентском вредновању педагошког рада наставника Универзитета у Београду, структура анкетних упитника и резултати анкета из 2010/11. школске године приказани су у Прилогу 13.2 овог извештаја.

Термини анкетирања су укључени у радни календар Факултета – описаним приступом укључивања студената у самовредновање и проверу квалитета и укључивање добијених резултата у укупне оцене процеса и ресурса Факултета добијају се основи за побољшања рада.

Путем анкетирања, где оцењују студијски програм у целини, као и кроз активнузаступљеност својих представника у органима Факултета, студенти су укључени у осмишљавање, реализацију, развој и евалуацију студијских програма у оквиру курикулума, као и развој метода оцењивања.

2. SWOT анализа улоге студената у самовредновању и провери квалитета

S - (STRENGTH) ПРЕДНОСТИ:– Формално обезбеђено у одговарајућим телима за обезбеђење квалитета, а суштински заступљеноучешће студената у процесу оцењивања квалитета наставног процеса и ресурса на Факултету +++ – Учешће студената у самовредновању и оцењивању квалитета, путем заступљености и активног учешћа у тимовима за самовредновање и оцењивање квалитета +++ – Устаљена, системски заснована, пракса студентског оцењивања квалитета Факултета у целини,студијских програма, наставног процеса, наставника и сарадника, структура ненаставне подршке,ресурса и услова рада+++

W – (WEAKNESS): СЛАБОСТИ:

– Постојање, у одређеној мери, формализма у приступу оцењивања од стране студената ++

- недостатак већег учешћа у анкетирању, посебно на мастер и докторским студијама услед недостатка континуиране везе са факултетом студената тих профила који су углавном запослени+++

– Мања заступљеност оцењивања Факултета од стране студената након завршетка студија и запошљавања+++

O – (OPPORTUNITIES) МОГУЋНОСТИ:

– Најава усвајања јединствених правила, метода и поступака оцењивања од стране студената на свим чланицама Универзитета у Београду+++

– Сазнање да се оцене од стране студената користе у критеријумима за избор у наставна звања, као посебан и важан мотивациони фактор за наставнике и сараднике+++

T – (THREATS) ОПАСНОСТИ:

– Могућа погрешна употреба процеса студентског оцењивања, и од стране наставника и сарадника, и од стране студената.+++

3. Предлог мера и активности за унапређење улоге студената у самовредновању и провери квалитета

SWOT анализа улоге студената у самовредновању и провери квалитета на Факултети је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности:

– Улогу студената у самовредновању и провери квалитета унапредити у смислу усклађивања времена провере са очекиваном објективношћу оцена. Задужени: продекан за наставу, рок: први следећи циклус анкета и стално;

– Успоставити систем оцењивања студијских програма од стране студената након завршетка студија и запошљавања.Задужени: продекан за наставу, рок: први следећи циклус анкета и стално;

–Ускладити све врсте анкета –оцењивања од стране студената доношењем јединствених правила, метода и поступака оцењивања на свим чланицама Универзитета у Београду, уз инсистирање на прихватању добрих решења Факултета.Задужени: продекан за наставу, представници Факултета у органима Универзитета у Београду, рок: условљен динамиком активности на Универзитету у Београду.

4. Показатељи и прилози за стандард 13

Прилог 13.1 [Документација која потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета](#)

Прилог 13.1. Анкете студената

[Анкета о вредновању педагошког рада наставника и сарадника Факултета: 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018](#)

[Вредновање квалитета и услова студирања: 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018](#)

[Анкета за дипломиране студенте: 2015/2016, 2016/2017, 2017/2018](#)

СТАНДАРД 14: СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА

1. Опис стања, анализа и процена стандарда 14

Континуирано и систематско прикупљање потребних информација о обезбеђењу квалитета и периодично проверавање доследности у придржавању правила рада и понашања учесника у свим областима обезбеђења квалитета, односно у свим процесима, на Православном богословском факултету Универзитета у Београду је дугогодишња пракса, али и системски заснован процес регулисан стандардима за акредитацију.

Факултет обезбеђује примену утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета и реализацију задатака које у том процесу имају учесници у систему обезбеђења квалитета путем:

- обавеза и деловања руководства Факултета, катедри и стручних служби које су прецизно дефинисане општим актима Факултета и посебно разрађеним процедурама рада у одговарајућим областима и
- успостављених докумената за анализу података и унапређење процеса, те оцењивање перформанси процеса и преиспитивање њихове ефикасности и ефикасности Факултета у целини.

Поред напред наведене подршке, деловања руководства и именованих комисија за обезбеђење квалитета, на Факултету су за потребе сталне бриге о квалитету обезбеђени и други услови и инфраструктура за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим областима које су предмет самовредновања.

Посебну, инфраструктурну подршку систематском прикупљању и обради података потребних за оцену квалитета представља информациони систем Факултета који повезује све релевантне податке и информације везане за наставни и научноистраживачки процес, као и процесе подршке, и тако обезбеђује њихову обраду и анализу за различите потребе.

Факултет редовно прибавља повратне информације од послодаваца (епархија, педагошко-катихетских одбора) и других одговарајућих организација о квалитету студија и својих студијских програма.

Упоредивање Факултета са страним високошколским установама у погледу квалитета, у делу који се односи на упоредивост студијских програма и размену студената, је део праксе Факултета у последњих неколико година. У поступку прилагођавања студијских програма одредбама Закона о високом образовању и стандардима за акредитацију, један од основних критеријума је била упоредивост студијских програма са водећим европским, светским, али и сличним институцијама у земљама из најближег окружења. У том смислу се, у материјалу за акредитацију сваког студијског програма јасно наглашава и задовољење тог стандарда.

Факултет обавља периодична самовредновања и проверу нивоа квалитета током којих проверава примену начела утврђених стратегијом и поступака за обезбеђење квалитета, као и достизање постављених стандарда квалитета. У периодична самовредновања обавезно се укључују резултати анкетирања студената, како је то приказано и у одговарајућим деловима овог извештаја. Самовредновање и оцењивање квалитета се, као поступак високог значаја и обавеза утврђена општим актима Факултета, врши од прве акредитације у за то прописаним терминима.

Са резултатима самовредновања (Прилог 14.1) Факултет упознаје наставнике и сараднике путем Наставног-научног већа које извештај о самовредновању и оцењивању квалитета и усваја, студенте преко студентских организација, Комисију за акредитацију и проверу квалитета подношењем извештаја у поступку акредитације.

2. SWOT анализа систематског праћења и периодичне провере квалитета

S – (STRENGTH) ПРЕДНОСТИ:

- Успостављен континуитет у реализацији процеса обезбеђења квалитета +++
- Успостављена инфраструктура за систематски надзор и обезбеђења квалитета, у виду документационих подлога (општих аката), људских ресурса и информатичке подршке овом процесу+++
- Делимично поседовање повратних информација са тржишта рада о квалитету стечених компетенција студената након завршетка студија +++
- Усаглашеност са стратегијом обезбеђења квалитета других престижних установа у Србији, а и у иностранству, у мери у којој то омогућују правни, економски, културни, социјални и други услови++
- Успостављен процес систематског, периодичног прикупљања и анализе података о квалитету „производа“, процеса, ресурса и Факултета и примене корективних и превентивних мера+++
- Обезбеђена јавност резултата преиспитивања (процене) квалитета на интерном нивоу+++

W – (WEAKNESS): СЛАБОСТИ:

- Непоседовање системски заснованих, редовних повратних информација са тржишта рада (од послодаваца) о квалитету стечених компетенција студената након завршетка студија+++
- Недовољна усаглашеност са стратегијом обезбеђења квалитета других престижних установа у иностранству условљена правним, економским, културним, социјалним и другим условима +++
- Незаступљеност јавности резултата преиспитивања (процене) квалитета на екстерном нивоу++

O – (OPPORTUNITIES) МОГУЋНОСТИ:

- Све већа интернационализација знања – отварање европског и светског образовног простора за размену студената, наставника и сарадника која неминовно доноси потребу поређења, по квалитету, са страним факултетима и универзитетима+++

T – (THREATS) ОПАСНОСТИ:

– Недовољна материјална основа за поређење, по квалитету, са страним факултетима и универзитетима+++

3. Предлог мера и активности за унапређење систематског праћења и периодичне провере квалитета

SWOT анализа систематског праћења и периодичне провере квалитета на Факултету је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности:

- Успоставити системски засноване поступке обезбеђења редовних повратних информација са тржишта рада (од послодаваца) о квалитету стечених компетенција студената након завршетка студија. Задужени: Управа Факултета, рок: први следећи циклус анкета и стално.
- Обезбедити јавност резултата преиспитивања (процене) квалитета на екстерном нивоу. Задужени: Информационо-документациона служба, рок: стално.

4. Показатељи и прилози за стандард 14

Прилог 14.1 [Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређење квалитета рада високошколске установе.](#)

СТАНДАРД 15: КВАЛИТЕТ ДОКТОРСКИХ СТУДИЈА

1. Опис стања, анализа и процена стандарда 15

Докторске академске студије на Православном богословском факултету одвијају се на студијском програму теологија. Овај програм је у својој структури претрпео извесне промене у односу на претходни акредитациони циклус настојећи да слаботи претходног курикулума докторских студија (првог у овом формату докторских студија од оснивања факултета) отклони, а сам програм унапреди и прилагоди потребама студената, како би крајњи исход образовања био што квалитетнији, а кандидати што компетентнији за будући академски рад.

Православни богословски факултет студијски програм теологија на докторским академским студијама организује самостално. У реализацију самог студијског програма укључено је укупно 23 наставника (21 наставник стално запослен на ПБФ, један професор емеритус и један наставник са Филозофског факултета УБ, ангажован за предавање на једном изборном предмету. Изборне предмете студенти бирају у зависности од сродности са својим истраживањем са листе од 29 понуђених предмета.

Факултет континуирано унапређује своју спремност за извођење докторских студија, али и простор за даље унапређивањена шта упућују следећи резултати:

У периоду од почетка академске 2014/2015. године па до 4.6.2019.године било је укупно 15 одбрањених докторских дисертација на студијском програму, што је 1:45 према броју дипломираних студената и 1:1,5 према броју наставника;

Укупан број наставника и сарадника на Факултету је 43, а број наставника и сарадника који су ангажовани на пројектима је 15. Однос броја наставника и броја наставника који су укључени у научноистраживачке пројекте је 34,89.

Научноистраживачки рад наставника ангажованих на докторским студијама вреднован према условима које дефинишу стандарди за акредитацију у рапидном је порасту у квантитативном смислу, што је последица усмеравања наших наставника на објављивање у релевантним часописима и одазивања на позиве за учествовање на међународним научним скуповима. Узевши у обзир да је богословска наука има национални и конфесионални контекст, интересовање међународне академске заједнице за достигнућа наших наставника је утолико значајнији допринос како научној јавности Србије, тако и нашој установи;

Факултет остварује сарадњу са великим бројем научноистраживачких установа у свету и земљи. Академска сарадња са релевантним високошколским институцијама из иностранства одвијала се актуализовањем постојећих и припремањем нових уговора о сарадњи путем преписке и директних преговора са посебним освртом на организовање заједничких научних скупова, пројеката, размену гостујућих професора, усавршавање и студијске боравке сарадника и наставника, размену издавачке продукције, размену студената (остваривање дела студијског програма на другој високошколској институцији). Тако је, рецимо, на нивоу сарадње са страним високошколским установама, потписан споразум о сарадњи Универзитета у Београду – Православног

Богословског Факултета и образовне институције високог образовања „Мисионарски институт“, Екатеринбург, Руска Федерација. Такође у оквиру програма „Еразмус +“ који финансира Европска Комисија, наставља се већ успостављена сарадња између Православног богословског факултета и Теолошког факултета Фридрих Александер Универзитета у Ерлангену, Немачка. У току је реализација споразума са Фридрих Александер Универзитетом о размени студената и професора два факултета током ове и наредне академске године. Исто тако, у оквиру програма „Еразмус +“, успостављена је сарадња са Католичким Универзитетом у Лилу, Француска у оквиру које је договорена посета/боравак оца Франк-а Дибоа, која треба да се реализује током 2019. године.

У децембру 2018. на Православном богословском факултету Универзитета у Београду одржан је научни скуп *Осам векова аутокефалије Српске Православне Цркве (1219-2019): историјско, богословско и културно наслеђе*. Ова научна манифестација, у којој је учешћа узело више од стотину иностраних и домаћих истраживача, међу којима и више десетина истакнутих радника у различитим областима друштвено-хуманистичких наука, одржан је у част великог јубилеја осмовековне самосталности Српске Православне Цркве.

Конференција „Теолози избеглице у Оксфорду“ је одржана је 6. септембра 2018. године у Пјуси теолошком дому у Оксфорду с благословом патријарха српског Иринеја и архиепископа кентерберијског Јустина Велбија. Заједнички су је организовали Теолошки факултет у Оксфорду и Православни богословски факултет Универзитета у Београду, односно организациони одбор на челу с проф. др Марком Чапманом и проф. др Богданом Лубардићем. На њој се говорило о догађајима и научним сазнањима везаним за 1916. и 1917. годину када је у избеглиштво заједно са својим професорима дошло пет студената и 50 богословаца из Богословије Светог Саве у Београду, на колеџе Англиканске цркве у Кадесдону, Дорчестеру и Оксфорду. Представници Православног Богословског Факултета УБ на овом скупу били су: др Богдан Лубардић, др Андреј Јевтић, др Србољуб Убипариповић, др Александар Ђаковац и др Владан Таталовић, а у делегацији из Србије био је, као учесник скупа, и Епископ мохачки Исихије (Роговић).

Православни богословски факултет настоји да покрене и подржи студенте да се што раније укључе у научно-истраживачки рад, а како би тај рад био јаван и од стране научне заједнице валидиран и како би студентима докторских студија била пружена прилика за одговарајући дијалог на њихове теме, факултет је предузео следеће кораке:

Факултет обезбеђује студентима и свршеним студентима докторских студија да своје научноистраживачке резултате саопштавају на научним конференцијама, објављују у научним часописима са рецензијом, презентују јавности у оквиру установе, организујући једном годишње, у мају, научни скуп „Српска теологија данас“, тако и подржавајући објављивање њихових радова у часопису „Богословље“.

Јавни позив на научни скуп „Српска теологија данас“ сваке године се упућује путем факултетског веб-сајта и један од примарних циљева овог скупа је афирмација студената и младих истраживача. У периоду од 2009. године до данас на овом скупу је забележено преко 100 учешћа студената докторских студија на нашем факултету. У оквиру научног пројекта „Српска теологија у XX веку“ у досадашњих двадесет скупова излагало је 11 студената докторских студија.

Имајући у виду политичко-историјски контекст на овим просторима, како у садашњости, тако и у прошлости, наши студенти посебну пажњу обраћају на примену својих знања и компетенција у међуконфесионалном и међурелигијском дијалогу. Крајњи циљ њихове едукације из различитих области – од ускотеолошких дисциплина (догматике, патрологије, литургије, библистике...) до оних које се преплићу са научним и уметничким дисциплинама у друштву уопште (канонско право, хришћанска социологија, историја Цркве, црквена музика...) је самоидентификовање и афирмација сопственог наслеђа, али и прихватање различитоги развијање осетљивости и толеранције за наслеђе других. Наши студенти су једни од покретача међународних теолошких сусрета студената, а наш факултет је био организатор другог годишњег окупљања, 5-8.10.2017. у оквиру кога је одржан и међурелигијски симпозион студената „Вера и савремени свет“.

Факултет споводи обавезну проверу оригиналности урађених докторских дисертација коју прописује правилник о провери оригиналности и до сада није било дисертација чија је оригиналност софтверском провером доведена у питање. И поред тога, управник студијског програма проф. др Предраг Драгутиновић отпочео је са едукацијом на пољу спречавања плагијаризма и циљ установе је да на овом пољу отпочне широку и систематичну едукацију, како би се добра пракса писања оригиналних научних радова и у будућности очувала.

Факултет из године у годину политику уписа прилагођава савременим научним токовима и потребама локалне научне заједнице, подстичући међуфакултетску сарадњу и подржавајући мултидисциплинарна интересовања студената пратећи тенденцију стварање нових научних дисциплина синтезом различитих традиционалних научних области, ПБФ омогућава студирање на докторским студијама како кандидатима који имају претходно богословско образовање, тако и онима који имају неко друго образовање, уз претходно полагање диференцијалних испита.

Кандидате који су завршили неке друге студије ментори храбре за бављење мултидисциплинарним темама и сугеришу укључивање коментора из других области, као и полагање испита у оквиру студија на неком другом факултету.

Факултет обезбеђује и нашим и свим другим студентима адекватан приступ библиотечком корпусу у оквиру факултетске библиотеке, али и, посредством портала Кобсон, електронским библиотекама и другим дигиталним садржајима. Факултет је студентима и осталој научној јавности обезбедио бесплатно пуни приступ дигиталном издању научног часописа [Богословље](#) (сви бројеви од 1926. године до данас), као и свим зборницима са научног пројекта [Српска теологија у XX веку](#) (до сада изашло двадесет свезака).

Од 2017. године факултет је увео интервју као обавезан елемент пријемног испита за упис. Овај елемент је првенствено афирмативног и квалификационог карактера и има за циљ да будућег студента и ментора упуту на заједнички рад на самом почетку, чиме студент у првом кораку бива упознат како са менторовим методом рада и очекивањима, тако и са питањима која на интервјуу могу да поставе други представници академске заједнице (чланови комисије за пријемни испит), а самим тим и да своје будуће студије сагледа од почетка што је могуће транспарентније.

За све време трајања студија кандидата има ментора чија улога је да прати његов рад и помаже му у избору предмета истраживања докторске дисертације и предмета које полаже на студијама, савладавању протребне методологије научног рада (ментор студија), а затим и у формулисању проблематике којом ће се бавити у докторској дисертацији и овладавању вештином самосталног истраживања (ментор докторске дисертације). У пракси се показало да је најчешће, али не увек, ментор студија и дисертације исти наставник.

Православни богословски факултет прати, оцењује и непрекидно подстиче научни, напредак својих наставника, посебно ментора, у настојању да унапређује однос броја потенцијалних ментора према броју студената докторских студија, у циљу стварања повољнијег истраживачког окружења за своје студенте. У периоду од 2014. до 2019. године број ментора на факултету порастао је са 12 на 17.

Православни богословски факултет депонује докторске дисертације у јединствени репозиторијум Универзитета у Београду у оквиру Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ који је трајно доступан јавности, као и у дигитални репозиторијум доступан на страници <http://eteze.bg.ac.rs/>. Установа обезбеђује јавну доступност реферата о прихватању дисертације, односно објављених научноистраживачких резултата које је кандидат остварио. Реферат је заједно са урађеном дисертацијом поред тога што се депонује на универзитетски онлајн сервис за увид јавности <https://uvidok.rcub.bg.ac.rs/>, у периоду у коме је доступан јавности, налази и у библиотеци и на Огласној табли веб-сајта факултета.

2. SWOT анализа систематског праћења и периодичне провере квалитета

S – (STRENGTH) ПРЕДНОСТИ:

- Систематско праћење провере квалитета, спровођење анкета и других видова истраживања резултата доприносе сагледавању и исправљању пропуста. Уваживши сугестије студената факултет је допунио студијски програм докторских студија новим изборним предметима и обезбедио да испити у оквиру студија буду у већој мери него раније усмерени у истом смеру као и дисертација кандидата, што би требало да резултира већом спремношћу и компетенцијом кандидата да изради дисертацију на адекватном нивоу. ++
- Ресурси факултета – како персонални – наставнички и менторски (број наставника запослених на факултету који се укључују у рад овог студијског програма), тако и материјални – библиотечки, мултимедијални у константном су порасту. ++

W – (WEAKNESS): СЛАБОСТИ:

- Мали број студената који се финансира из републичког буџета доводи до тога да су студенти уз студирање принуђени да се запосле, а тиме и да имају на располагању мање времена које проводе у установи. Ти студенти не могу да искористе у потпуности понуђене ресурсе, нити да дају увек правовремене сугестије како би се функционисање докторских студија унапредило и прилагодило њиховим потребама. ++
-

O – (OPPORTUNITIES) МОГУЋНОСТИ:

- С обзиром на претходно наведене слабости, факултет разматра да, уколико буде било финансијских могућности, студентима докторских студија унапреди услове за рад формирајући истраживачки центар чији рад би био организован у складу са потребама, захтевима и сугестијама студената.+

-
Т – (THREATS) ОПАСНОСТИ:

– Низак друштвени стандард и пораст интересовања за науке са којима је виши степен запослености и просечна примања доводе до смањеног интересовања за друштвено-хуманистичке науке, међу којим и за теологију и доводе у питање будући развој докторских студија++

-Недовољно познавање академске теологије и предрасуде о научности теологије од стране дела академске заједнице, наслеђено из периода када је теологија била прогнана из науке и са Универзитета, и даље су најозбиљнија претња прихватању наших младих истраживача и у одређеним ситуацијама разлог за њихову стигматизацију. ++

3. Предлог мера и активности за унапређење систематског праћења и периодичне провере квалитета

SWOT анализа систематског праћења и периодичне провере квалитета на Факултету је указала на одређене слабости и иницирала усвајање следећих мера и активности:

1. Потребно је и даље унапређивање студијског програма укључивањем нових наставника и широм понудом изборних предмета, како би што већи број студената имао прилику да полаже испите који ће бити сродни са темом докторске дисертације, чиме ће студије бити од почетка усмерене томе да резултат истраживања дисертације буде што бољи.
2. Унапређивање међународне, међуфакултетске, али и међуконфесионалне и међурелигијске сарадње, како би студенти увиде у своја истраживања имали из различитих перспектива.

4. Показатељи и прилози за стандард 15

Табела 15.1. [Списак свих акредитованих студијских програма докторских студија,](#)

Табела 15.2 [Списак организационих јединица, које се баве уједначавањем квалитета свих докторских студија на високошколској установи \(Савет докторских студија, докторска школа..\)](#)

Табела 15.3 [Списак чланова организационих јединица за квалитет докторских студија високошколске установе и студијских програма](#)

Прилог 15.1 Правилник докторских студија: [прилог први](#), [прилог други](#)

Прилог 15.2 [Извод из Статута који регулише докторске студије](#)

Прилог 15.3 [Правилник о раду Већа докторских студија](#)

Прилог 15.4 [Правилник о избору ментора УБ](#)

Прилог 15.5 [Поступак израде и одбране докторске дисертације](#)

[Прилог 15.5.1 линк Докторске студије на УБ](#)

[Прилог 15.5.2 правилник о провери оригиналности](#)